

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 3. 6. 2026

Správne konanie: 0001/SKO/2026
Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: C.E.N. s.r.o.
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 27. 5. 2026

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 2 zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členov senátu Mgr. Pavla Chovanca, DiS.art a Bc. Rebeky Riabovej, v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“), rozhodla, že účastník správneho konania č. 0001/SKO/2026 (predch. č. 0147/SKO/2025)

C.E.N. s.r.o., sídlom Kalinčiakova 33, 831 04 Bratislava – mestská časť Nové mesto, IČO 35 780 886,

porušil

povinnosť ustanovenú v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

tým,

že na programovej službe TA3 dňa 22. 10. 2025 o cca 12:30 hod. odvysielal program *Téma*, ktorý obsahoval vyjadrenia Ivana Mikloša, bývalého podpredsedu vlády a ministra financií o stave verejných financií Slovenskej republiky, o štátnom rozpočte a o spôsobe jeho prijímania, najmä vyjadrenia, podľa ktorých sa Slovenská republika nachádza na tzv. „gréckej ceste“ a vyjadrenia, podľa ktorých bol návrh rozpočtu schválený bez prerokovania so sociálnymi partnermi, a to bez odvysielania iných relevantných názorov či relevantných stanovísk alebo protiargumentov, pričom moderátorka tieto vyjadrenia a názory hosťa programu dostatočným spôsobom nevyvažovala, čím prišlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 134 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení sankcie a doručí ho účastníkovi konania.

T: 3. 7. 2026

Z: PO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok prešetrenia podnetu.

T: 15. 6. 2026

Z: AO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 17. 12. 2025 začala správne konanie voči vysielateľovi C.E.N. s.r.o. (ďalej len „účastník konania“) vo veci možného porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe TA3 dňa 22. 10. 2025 o cca 12:30 hod. odvysielal program *Téma*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania zaslané prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy listom evidovaným pod č. 00274/2026 dňa 9. 1. 2026. Rade bolo dňa 26. 1. 2026 doručené oznámenie o uplynutí úložnej lehoty k uvedenému oznámeniu. Podľa § 32 ods. 5 písm. b) zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon č. 305/2013 Z. z.“) sa zásielka považuje za doručenú dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručienke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá

skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel. Z uvedeného vyplýva, že predmetné oznámenie o začatí správneho konania č. 0001/SKO/2026 sa považuje za doručené dňa 26. 1. 2026. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho vyjadrenia, pokiaľ uzná, že podklady, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu sú dostatočné pre presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol záznam vysielania programu *Téma* odvysielaného na programovej službe TA3 dňa 22. 10. 2025 o cca 12:30 hod. a prepis/popis skutkového stavu k správne konaniu.

Rade bolo dňa 4. 2. 2026 doručené vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: *Téma*

Deň vysielania: 22. 10. 2025

Čas vysielania: 12:30 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu vysielateľa.

časový kód záznamu o cca:

12:30

Rozpočet a Slovensko očami Ivana Mikloša

Moderátorka - „Parlament schválil rozpočet. Verejné financie v budúcom roku majú skončiť s deficitom štyri celé jeden percenta HDP a verejný dlh narastie na necelých šesťdesiat tri percent HDP. To tvrdí vláda. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť má iné prognózy. Čo bude schválený rozpočet znamenať pre každého jedného z nás? Opýtam sa bývalého ministra financií Ivana Mikloša. Začína sa *Téma*, prajem pekný deň. A v štúdiu už vítam môjho avizovaného hosťa. Som veľmi rada, že pozvanie prijal do štúdia exminister financií Ivan Mikloš. Dobrý deň!“

I. Mikloš – „Ďakujem pekne, dobrý deň.“

Moderátorka – „Tak dám takú najskôr otázku na rozbeh a rozoberieme si to, samozrejme, podrobne, ale ako teda hodnotíte rozpočet, ktorý schválil včera parlament?“

I. Mikloš – „No, ak by som to mal povedať veľmi stručne, tak aká vláda, taký rozpočet. Ten rozpočet, inými slovami povedané, bude bolieť, pretože opatrenia, ktoré sú súčasťou toho rozpočtu, zvyšujú dane, zvyšujú daňovo-odvodové zaťaženie, robia najmä pre živnostníkov, ale nielen pre nich, pre všetkých. Daňovo-odvodové zaťaženie práce zvyšujú, čiže z tohto... a budú dusiť ekonomiku viac a viac. Čiže budú bolieť. Budú bolieť podnikateľov, budú bolieť živnostníkov, budú bolieť spotrebiteľov, domácnosti, ale pritom neprinesú skutočné ozdravenie verejných financií. Ten najlepší, myslím, že najlepšie to ukazuje aj fakt, že táto vláda, keď prišla k moci v roku 2023, tak zdedila verejné financie s deficitom päť celé tri percentá HDP. To sa vždy pomeruje k HDP. Teraz vlastne tento rozpočet je spojený s tretím konsolidačným balíkom tejto vlády. A pritom ona predpokladá, že ten deficit sa zníži na štyri celé jedna percenta. Ale, Rozpočtová rada, nezávislá odborná inštitúcia, ale nielen Rozpočtová rada, aj iní nezávislí experti predpokladajú, že to bude štyri celé šesť desiatín percenta.“

Moderátorka – „To je podľa vás reálnejšie číslo? Tieto prognózy?“

I. Mikloš - „Podľa mňa je to reálnejšie číslo, napríklad aj preto, že pri ďalšom zvyšovaní daňovo-odvodového zaťaženia a pri zneprehľadňovaní toho systému budú celkom určite tie daňové úniky vyššie

a nevyberie sa toľko na daniach. Ďalší dôvod je, že podľa môjho názoru, a nielen môjho názoru, aj podľa názoru Národnej banky, napríklad, ten ekonomický rast v budúcom roku bude omnoho nižší, ako plánuje vláda. Vláda, ak sa nemýlim, predpokladá, že to bude jedna celá tri percenta. Národná banka tvrdí, že to bude len nula celá päť percenta. To je vždy v pomere k HDP, čiže ak ekonomika rastie pomalšie, tak tie výsledky sú potom horšie.“

Moderátorka – „Aby som to, prepáčte, len trochu doplnila, lebo teda nemáme tu nikoho z opačného spektra, a teda koalícia, Robert Fico hovorí, že súčasná opozícia tejto vláde odovzdala rozvrátené verejné financie, a že to je dôvod, prečo sme dnes svedkami masívnych konsolidácií, a z ktorých teda následne vyplývajú aj návrhy štátnych rozpočtov. Tak viete to vyvrátiť?“

I. Mikloš – „Ešte raz. Vláda teda prišla v roku 2023, keď za rok 2023, ktorý Ficova vláda ešte nemohla ovplyvniť, lebo nastúpila až koncom roka, bol deficit päť celé tri desatiny percenta. V roku 2024, teda prvom celom roku vládnutia štvrtej Ficovej vlády, štatistický úrad práve včera alebo predvčerom spresnil deficit za rok 2024. Dosiahol päť celé päť percenta.“

Moderátorka – „Čiže sú to výhovorky podľa vás?“

I. Mikloš – „Ešte raz. Prišli s deficitom päť celé tri percenta. Urobili rozpočet, urobili vraj konsolidačné opatrenia pre rok 2024 a rok 2024 dopadol s väčším deficitom, ako bol ten rok 2023.“

Moderátorka – „Takže čo? Vyhovávajú sa na bývalé vlády, pretože...“

I. Mikloš – „Ale, samozrejme. Takto. Bývalé vlády, on-on vždy spomína vlastne Matovičovú vládu, Hegerovu vládu a Ódorovu vládu. Tak po prvé, treba povedať, že Ódorova vláda vládla pol roka a nemala parlamentnú väčšinu, čiže v parlamente jej neprešlo nič. Ten deficit v roku 2023, ten zvýšený o tých päť celé tri percenta, bol aj preto taký, že Matovičova koalícia prijímala populistické opatrenia, ktoré zvyšovali výdavky. Lenže zároveň treba povedať, že za tie opatrenia v roku 2023 hlasovala aj vtedajšia opozícia, teda všetci poslanci Ficovho Smeru na čele s Ficom. Čiže oni, ak sa niekto podieľal na tom roku 2023, tak to boli oni.“

Moderátorka – „Tak, ale oni hovoria o rozhadzovaní, prepáčte, na momkách, na testovaniach celoplošných, na celoštátnej lotérii za to, že sa človek ide dať otestovať a tak ďalej, za to nehlasovali. Ja len, aby sme naozaj mali aj ten protiargument, že toto hovorí súčasná vláda, že je naozaj veľký problém, ktorý si ťahajú dodnes.“

I. Mikloš – „Zároveň platí, že pandémia, keď sa teda bavíme o momkách a pandémii, znamenala v každej jednej krajine na svete zvýšené verejné výdavky. Faktom je, že na Slovensku boli tie výdavky... Ja teraz neobhajujem Matovičovú vládu, ani Hegerovu vládu. Hovorím, Ódorova vláda je z toho mimo, pretože tá nemohla už tie verejné financie nijako ovplyvniť. Naopak, medzi nami, Ódorova vláda pripravila pre Roberta Fica zoznam opatrení, ktoré sa dajú urobiť aj na príjmovej, aj na výdavkovej strane. Čiže ja tu nejdem obhajovať Matovičovú ani Hegerovu vládu, pretože aj oni prijímali opatrenia, ktoré neboli nevyhnutné a ktoré zvýšili deficit verejných financií. Zároveň ale si treba uvedomiť, že oni vládli vo veľmi ťažkom čase, kedy všade na svete, vo všetkých krajinách sa verejné výdavky a teda aj deficity verejných financií zvýšili. Pretože v čase pandémie jednoducho aj ekonomika padla. Znížil sa ekonomický rast a pandémia priniesla nevyhnutné zvýšenie výdavkov. A teraz nehovorím, že všetky boli úplne efektívne, v poriadku, ale v princípe to zvýšenie deficitu bolo nevyhnutné. Možno nie v tej miere, v akej k nemu došlo, pretože to nebolo dané len pandemickými protiopatreniami. Bolo to dané aj niektorými populistickými krokmi, ktoré robil najmä, ktoré robila vlastne tá Matovičova koalícia pod vedením Matoviča. Ale znovu opakujem, hlasovali za tieto opatrenia, ktoré zvýšili deficit aj vtedajšia opozícia na čele s Róbertom Ficom.“

Moderátorka – „Ak dovoľíte, poďme teraz...“

I. Mikloš – „Ale ešte jednu, nie, ešte jednu vec chcem povedať. Lebo ten zásadný problém nevznikol teraz. Nevznikol v roku 2020 ani v roku 2023. Ten zásadný problém, ktorý máme a ktorý sa premieta do zlého stavu a do neudržateľnosti verejných financií, vzniká v dôsledku nezodpovedného a nekompetentného vládnutia už štvrtej Ficovej vlády. My od roku 2016, uplynulo štrnásť rokov, začnem o chvíľu pätnásty rok, dvadsať rokov takmer uplynulo. Z tých dvadsiatich rokov takmer pätnásť rokov tu vládne Róbert Fico a jeho vlády. A ten problém je, že Slovensko sa vo všetkých možných rebríčkoch, na aké sa pozriete, v dôsledku nezodpovedného a nekompetentného vládnutia prepadáva. My sme boli z jedenástich porovnateľných krajín a s nimi by sme sa mali porovnávať. To sú tie krajiny, ktoré sú členmi Európskej únie a zároveň prešli desaťročiami centrálne plánovanej komunistickej ekonomiky.“

Moderátorka – „Pán Mikloš, ale aj Poľsko a Maďarsko majú vysoký deficit. Napríklad, ak už spomínate teda okolité krajiny.“

I. Mikloš – „Áno, Poľsko dokonca vlani malo oveľa vyšší deficit, oveľa nie... malo vyšší deficit ako my.“

Moderátorka – „O viac než šesť percent mali.“

I. Mikloš – „My sme mali štvrtý najvyšší, oni mali okolo šesť percent. Presne, ako hovoríte. Zároveň ale platí, že Poľsko nás už dávno predbehlo nielen v ekonomickej úrovni, ale aj čo sa týka platov. Čiže poľská ekonomika je omnoho dynamickejšia. Áno, Poľsko má väčší problém z hľadiska deficitu aktuálneho. My máme ale napríklad ešte väčší z hľadiska udržateľnosti verejných financií, ako má Poľsko, pretože u nás sa demografia bude, bude zhoršovať. Starnutie obyvateľstva bude druhé najrýchlejšie spomedzi celej európskej dvadsaťsedmičky. Ale vrátim sa k tomu podstatnému. Aj to Poľsko bolo za nami. My sme boli z tých jedenástich porovnateľných krajín ešte v roku 2012, keď začala druhá Ficova vláda, tak sme boli z tých jedenástich porovnateľných krajín a to sú Vyšehradská štvorka, Baltská trojka, Rumunsko, Bulharsko, Slovinsko a Chorvátsko, to je jedenásť krajín. Z týchto jedenástich krajín sme boli na treťom mieste v ekonomickej úrovni a skoro vo všetkých rebríčkoch, na ktoré sa pozriete. Pred nami bolo len Slovinsko a Česko. Dneska sme najlepšie tretí od konca. V niektorých ukazovateľoch sme druhý od konca a v niektorých dokonca posledný. Čiže, aj to Poľsko, ktoré...“

Moderátorka – „Pravdepodobne hovoríte aj o časoch, kedy ste boli vo vláde práve vy ako minister financií. Len aby bolo jasné, vieme, že ste dlhodobo proti vláde Roberta Fica. Tak len, aby sme to naozaj...“

I. Mikloš – „Ale tak bavíme sa teraz nie o tom, kto je proti. Ja sa bavím o faktoch, o číslach, o rebríčkoch.“

Moderátorka – „Jasné, rozumiem. Len, len aby sme to vyvažovali.“

I. Mikloš – „No, áno, som proti, od začiatku, pretože považujem jeho vládnutie za nezodpovedné a nekompetentné. A dnes dôsledky tohto nezodpovedného a nekompetentného vládnutia sú čoraz viac viditeľnejšie nielen vo verejných financiách, ale aj vo verejných financiách, keď sa bavíme o tých číslach, keď sa bavíme o tom, že Slovensko malo kedysi najnižšie daňové odvodové zaťaženie v krajinách Vyšehradskej štvorky, dnes má najvyššie daňové odvodové zaťaženie.“

Moderátorka – „Dobre, pán Mikloš, nechala som Vás to naozaj vysvetliť a dopovedať, musíme sa dostať už k tomuto rozpočtu.“

I. Mikloš – „Ale ja to dopoviem, že Slovensko rástlo najrýchlejšie spomedzi postkomunistických krajín. Dnes rastieme najpomalšie z hľadiska V4. Toto, či sa vám to páči alebo nie, súvisí veľmi úzko aj s...“

Moderátorka – „Ja tu nie som od toho, aby som hodnotila, čo sa mi páči alebo nie.“

I. Mikloš – „Súvisí to veľmi úzko aj so stavom verejných financií.“

Moderátorka – „Jasné. Ďakujem pekne, ale poďme na tento rozpočet, lebo to naozaj ľudí zaujíma, ako sa ich to dotkne. Vláda často čelí kritike aj v zmysle, že nereflektuje názory odborníkov ani sociálnych partnerov. Tak ma zaujíma, či si to aj vy takto pamätáte za vašich vlád. Teda keď ste vy boli vo vláde, že či toto bol taký nejaký štandard, alebo či bol takýto trend vždy.“

I. Mikloš – „Aký?“

Moderátorka – „No, že sa nerešpektovali názory, alebo teda bolo schvaľovanie rozpočtu za tri dni, ako to vidíme teraz? Či to je podľa vás akože štandardná situácia?“

I. Mikloš – „Nie, nie. Áno, čiže bavíme sa aj o obsahu, bavíme sa aj o procedúre. Ani tá procedúra nie je normálna a nie je štandardná a nie je ani slušná, pretože ja som bol inak desať rokov, ak sa nemýlim, šéfom tripartity, čiže viedol som tripartitu a nikdy sa nestalo, že by sme rozpočet neprerokovali predtým, ako išiel do vlády a do parlamentu. Nikdy sa nestalo, a to je dokonca podľa mňa unikátne aj z hľadiska medzinárodného hľadiska, že by sa odborári a zamestnávateľia vedeli nielen zhodnúť na kritike rozpočtu a na tom, že je ten rozpočet zlý, ale že by sa vedeli zhodnúť dokonca aj na spoločnom návrhu opatrení, ktoré by sa mali robiť a ktoré vláda nerobí a ktoré sú, mimochodom, tie navrhované odborními a zamestnávateľmi omnoho racionálnejšie a lepšie ako to, čo vláda nakoniec robí. Čiže aj vlnajší rozpočet, aj tento, aj v tomto roku schvaľovaný rozpočet bol schválený v skrátanom legislatívnom konaní, bez prediskutovania dokonca, nielenže zhody. Zhoda nemusí vždy sa nájsť, ale aj bez prediskutovania so sociálnymi partnermi.“

Moderátorka – „Pamätáte si niečo podobné? Alebo je to naozaj, že jedinečnosť toho prípadu?“

I. Mikloš – „Pamätám si veľa, veľa prípadov, kedy nebola zhoda, kedy najmä odborári nesúhlasili s našimi, s našimi rozpočtami, niekedy aj zamestnávateľa. Ale nepamätám si, že by sa odborári a zamestnávateľa zhodli nielen na tom, že je zlý, ale na spoločných opatreniach. No, a keď sa pýtate na expertov a nezávislé inštitúcie, lebo Rada pre rozpočtovú zodpovednosť je nezávislá odborná inštitúcia..“

Moderátorka – „No, a tú Smer napríklad kritizuje, len aby som to doplnila, aby sme to mali ucelené, tak vravia, že je to vlastne nerelevantné, aké čísla dávajú von. Tak sa chcem spýtať, že či podľa vás teda je v poriadku, namiesto sa vyjadrovať takýmto spôsobom k nezávislej inštitúcii? Že komu teda majú ľudia veriť? Tak, tak skôr.“

I. Mikloš – „No len nech, nech si ľudia uvedomia, že nielen Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, ale všetci nezávislí experti, analytici bánk, think tanky, odborné inštitúcie, všetci tvrdia to isté. Len minister financií a vláda tvrdia niečo iné. Takže, ak je tu niekto neodborný, alebo ak niekto, niekoho názory sú nepodložené, tak to nie je ani Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, ani všetci tí ostatní nezávislí experti, ale je to práve vláda a minister financií.“

Moderátorka – „Premiér na tlačovej besede po schválení štátneho rozpočtu povedal, že chce, aby Slovensko bolo vnímané ako dôveryhodný finančný partner a ako krajina, kde sa oplatí investovať a tiež že chce odovzdať ďalšej vláde financie v normálnom stave. Tak moja otázka je, že či sa stáva po uplynulých konsolidáciách a prijatom štátnom rozpočte Slovensko takouto krajinou?“

I. Mikloš – „Pozrite sa, najlepšie o tom svedčí, akým dôveryhodným veriteľom krajina je. Úrokové sadzby a rizikové prirážky. Rizikové prirážky máme jedny z najvyšších v krajinách eurozóny. Platíme len na úrokoch dvojnásobne viac, ako sme platili pred pár rokmi. Takže toto je vec, ktorá je nespochybniteľná, kde ukazujú tí, ktorí vlastne nám požičiavajú, za akého dôveryhodného partnera nás považujú. Ten ďalší zásadný problém je, že my máme, ako sme si už povedali, vlani sme mali nie síce najvyšší, ale štvrtý najvyšší deficit verejných financií spomedzi dvadsiatich siedmich krajín, aby bolo jasné. A zároveň máme druhú najrýchlejšie starnúcu populáciu. Zároveň máme veľmi nízky ekonomický rast, ktorý ešte vláda dusí zle robenou konsolidáciou, pretože každá konsolidácia krátkodobo utlmí ten ekonomický rast. Ale keď je robená navyše zle, keď nie je spojená s... keď zlými opatreniami, najmä zvyšovaním daní a nie znižovaním výdavkov, keď nie je spojená s ďalšími potrebnými reformami, tak vedie vlastne k utlmeniu ekonomického rastu. Mimochodom, tesne pred touto reláciou vyšla vaša reklama na vašu konferenciu TA3ky a išla pod viete akým titulkom? Ako znovu naštartovať slovenskú ekonomiku? Tak ak chceme niečo znovu štartovať, tak to zjavne nefunguje.“

Moderátorka – „Dobre, spýtam sa teraz, lebo v roku 2027 by mal byť deficit, respektíve mal by klesnúť na tri a pol percenta HDP a o rok neskôr na dve celé osem percenta. Tak sú to podľa vás reálne ciele, pán Mikloš?“

I. Mikloš – „To sú absolútne nereálne ciele. Takto... tie ciele, že tri celé päť v roku 27 a dve celé osem v roku 28, to si dala vláda ešte pred rokom a dvoma, hej? Ale už neplní ani tie ciele, ktoré si dala na tento rok. Veď v tomto roku mal byť ten deficit, ak sa nemýlim, štyri celé šesť. Už dnes vláda sama tvrdí, že bude päť percent. V tom roku 27 mal byť síce tri a pol percenta, ale vládny návrh zákona o rozpočte tvrdí, že bude päť percent a v roku 2028 vláda síce tvrdí, že bude štyri celé šesť percenta, ale Rozpočtová rada tvrdí, že bude päť celé tri desatiny percenta, hej? Čiže nie, nie tri celé päť, ale päť percent v roku 27.“

Moderátorka – „Čiže, nevychádza Vám to?“

I. Mikloš – „A nie dve celé osem, ale päť celé tri.“

Moderátorka – „Každopádne, mnohí si Vás určite pamätajú ešte ako ministra financií a Vám sa teda za vlády Ivety Radičovej podarilo stiahnuť deficit. Myslím, že z vyše sedem percent HDP na tri percentuálne body za jeden rok. Tak ako na to? Ak nás pozerajú teraz vládni predstavitelia, povedzte im návod, lebo reálne im to teraz asi nevychádza. Podľa tých čísel.“

I. Mikloš – „Ten prvý zásadný problém nesúvisí priamo s verejnými financiami, ale súvisí práve s tým ekonomickým rastom. Oni proste zadusili ekonomiku. Ten deficit sa vždy porovnáva vo vzťahu k HDP, čiže vo vzťahu k tomu koláču, ktorý vytvárame. A samozrejme, keď je ten koláč menší, tak musíme viac ušetriť, aby sme znížili ten pomer, ten podiel. Čiže prvý hlavný dôvod, a to je to, o čom som tu už hovoril, keď, keď ste ma chceli tak skracovať, je v tom, že tá ekonomika...“

Moderátorka – „Ja len pre krátkosť času, pán Mikloš, lebo máme aj nejaký iný program.“

I. Mikloš – „Áno. Ja len hovorím, že tá ekonomika je udusená a ten ekonomický rast nemáme, hej? Čo sa týka toho, ako to robiť tak, aby to ešte viac nedusilo ten ekonomický rast, ale aby to prinieslo možno nie hneď v prvom roku, ale v druhom, treťom aj ekonomický rast. Tak ak zvyšovať dane, tak určite nie priame dane, ale nepriame dane. Ak zvyšovať dane, teda tak najmä v dnešnej našej situácii envirodane a daň z nehnuteľností, ktorú máme pre fyzické osoby nižšiu ako väčšina ostatných krajín a kde priestor je. Ale zase na to treba cenové mapy. Slovensko je neviem či nie jediná krajina, ktorá nemá cenové mapy, ktoré už dávno, dávno mali byť, čiže aj keby chceli, tak to nevedia spraviť. Ďalší zásadný problém je, že opatreniami, ktoré robili, sa zvyšuje komplikovanosť daňového systému. Po daňovej reforme, ktorú sme ešte v roku 2004 urobili, čiže pred vyše dvadsiatimi rokmi, bola zavedená rovná daň, ktorá, ktorú už zrušili vlastne a zaviedli ďalšie progresívne zdaňovanie. Vtedy bola zavedená jedna sadzba dane z DPH bez výnimky. Dnes už máme tri sadzby DPH...“

Moderátorka – „A rovná daň by bola dobrým riešením, podľa vás?“

I. Mikloš – „Samozrejme, že by bola dobrým riešením. A to nie je nejaký teoretický argument. To ukázal skutočný vývoj, keď bola zavedená, keď bola zavedená ale nielen samotná rovná daň, ale celkové zjednodušenie daňového systému plus ďalšie reformy, ktoré robila druhá Dzurindova vláda, tak to naštartovalo slovenskú ekonomiku tak, že sme sa rýchlo približovali k úrovni Českej republiky a k úrovni iných krajín. Dnes sa znovu vzdávame od týchto krajín. Čiže, nielen, nielen návrat k jednoduchému systému, neutrálnemu systému, ktorý nedeformuje nielen verejné financie, ktorý motivuje k práci a k investíciám, ktorý demotivuje k daňovým únikom a ktorý nedáva ani priestor na daňové úniky, keď je ten systém jednoduchý a transparentný. No a ďalej sú tu ale opatrenia na výdavkovej strane, ktoré vláda vôbec nerobí, alebo keď ich robí, tak ich robí neutržateľným spôsobom, pretože vy keď...“

Moderátorka – „Chce ušetriť päťsto tridsaťpäť miliónov.“

I. Mikloš – „Áno, ale to je po prvé málo z hľadiska toho, čo potrebujeme konsolidovať a potrebovali by sme viac konsolidovať na výdavkovej strane. Po druhé by sme to mali robiť spôsobom, ktorý je udržateľný a ktorý neznižuje kvalitu verejných služieb a verejnej správy. Čiže napríklad by sa to malo robiť, lebo my máme určite prezamestnanosť a neefektívnosť vo verejnom sektore, ale nedá sa to vyriešiť od stola tak, že povieme, znížte všetci o desať percent. Alebo že zmrazíme teraz mzdy na jeden dva roky. To je ad jedna neutržateľné a ad dva to ani nezlepšuje kvalitu verejných služieb.“

Moderátorka – „Dobre, posuňte sa prosím trochu ďalej. Ja by som Vám naozaj chcela nechať dohovoriť všetky myšlienky, len nemáme na to toľko priestoru. Opozícia varuje, že Slovensku hrozí bankrot, dokonca grécka cesta je často spomínaná. Podľa niektorých odborníkov ale nie je to až taká katastrofa. Napríklad Slovensko vraj dopláca na dlhové problémy Francúzska, lebo Európska centrálna banka kvôli nim nemôže nastaviť vyššiu úrokovú sadzbu. Tak reagujte na toto, prosím vás. Deje sa tu naozaj taká katastrofa?“

I. Mikloš – „Slovensko bezpochyby je na gréckej ceste. To neznamená, že vyhlásime platobnú neschopnosť o rok alebo o dva. Nikto nevie o koľko. To, že vonkajšie prostredie je zložité, je fakt, ale to vonkajšie prostredie je zložité pre všetkých. Ono je zložité aj pre tie krajiny, ktoré nás dávno predbehli a ktoré majú oveľa lepšie verejné financie. A to, mimochodom, napríklad aj preto, že v tých rokoch 2017-18 pred covidom to boli dobré ekonomické časy, kedy všetky zodpovedné vlády a bola ich takých polovička z krajín európskej dvadsaťsedmičky, mali prebytkové štátne rozpočty. Slovensko nikdy ani v dobrých časoch prebytkové rozpočty nemalo. Čiže to vonkajšie - vyhovárať sa na vonkajšie prostredie neobstojí, pretože vonkajšie prostredie po prvé ovplyvniť nevieme a po druhé pôsobí tak, ako pôsobí na všetkých, hej? Čiže mali by sme pozerať, čo môžeme a máme urobiť my. A v tomto zmysle to, že sme dnes na gréckej ceste, je absolútne nepochybné. To málokto môže spochybňovať, pretože o tom svedčia dáta. O tom svedčí aj ten prepád vo všetkých medzinárodných rebríčkoch. To, že máme najnižší ekonomický rast, že máme veľké vysoké verejné výdavky.“

Moderátorka – „Čiže podľa vás sme na gréckej ceste a podľa tých dát, ktoré, ktoré spomínate.“

I. Mikloš – „Tie dáta hovoria o tom, že sme na gréckej ceste.“

Moderátorka – „Dobre. Chcem sa opýtať, ako reálne ovplyvňujú alebo môžu ovplyvniť naše verejné financie súčasné vojnové konflikty, či už teda vojna na Ukrajine alebo aj na Blízkom východe. Ak by sa boje skončili, zmenilo by sa niečo?“

I. Mikloš – „No iste, ak by sa boje skončili, tak by sa zmenilo všetko. Veľa by sa zmenilo, nie všetko, ale veľa by sa zmenilo pre celý svet, pretože by nebola už hrozba napríklad úspešného precedensu zmeny

hraníc silou, ktorý ak sa naplní tento precedens, tak to bude hrozba pre celý svet a špeciálne pre krajiny, ktoré sú blízko Ruska, ktoré sú malé, ktoré mimochodom kvôli vláde sa stávajú aj nedôveryhodné, dnešnej vláde, aj nedôveryhodným partnerom v inštitúciách a alianciách, ktoré garantujú našu bezpečnosť, ako je napríklad NATO a Európska únia. Čiže určite áno, ale opakujem, toto je vonkajšia, toto sú vonkajšie podmienky, ktoré by sa zmenili pre všetkých.“

Moderátorka – „Napriek všetkému, čo pán Mikloš vravíte, tak keď sa pozrieme na prieskumy preferencií strán, tak Smer-SD sa stále pohybuje okolo osemnásť až dvadsať percent. Tak čo teda? Budú na Slovensku podľa vás predčasné voľby? Alebo teda myslíte si, že ľudia tu chcú vymeniť vládnú garnitúru, lebo tie percentá tomu úplne nenasvedčujú? Aj keď PS je teda pred tým Smerom, ale to nevieme, ako by zložili vládu. Tak teraz trošku aj z tej domácej politickej scény.“

I. Mikloš – „To ja samozrejme neviem, či budú predčasné voľby. To, či budú predčasné voľby, vie v skutočnosti len Robert Fico, pretože ak ich on bude chcieť, tak opozícia za nich bude musieť zahlasovať a spolu majú vyše deväťdesiat hlasov. Čiže jediný Robert... je v silách jedine a v schopnostiach R. Fica.“

Moderátorka – „Skôr možno tak som myslela, či to pomôže podľa vás v súčasnej situácii?“

I. Mikloš – „Čiže či to bude, neviem, a či to pomôže v súčasnej situácii, tiež neviem. A keď sa pýtate na ten áno, možno paradox, že ak vládnu takto zle a stále ich podporuje tak veľa ľudí, prečo je to tak? No tak ja vám odpoviem takým protiargumentom, že podľa nedávneho prieskumu reprezentatívneho agentúry NMS na Slovensku dvadsaťpäť percent ľudí verí v konšpiračné teórie. Verí v chemtrails, verí v to, že dvojčky si zhodili Američania sami. Verí v to, že na Ukrajine, dvadsaťtri percent ľudí na Slovensku verí, že na Ukrajine žiadna vojna neexistuje.“

Moderátorka – „Čiže tvrdíte, že Smer volia konšpirátori?“

I. Mikloš – „Ale to netvrdím ja. Veď, takto... Najväčšiu, najväčší podiel medzi... najsilnejšia strana medzi konšpirátormi alebo najsilnejšiu podporu spomedzi konšpirátorov aj konšpirátorov, ktorí sú zároveň antisystémovými voličmi, ktorí sú zároveň najväčšími podporovateľmi Putinovho režimu, Putinovho Ruska, tvoria práve voliči Smeru a voliči Republiky. To netvrdím ja. To tvrdia reprezentatívne prieskumy všetkých relevantných agentúr.“

Moderátorka – „Posledná téma, ktorú chcem nakrátko otvoriť, je súčasná opozícia. Zaujíma ma, či z vášho pohľadu je reálnou alternatívou k aktuálnej vládnej garnitúre. Vidíme, že sa rozháдали, roztrieštali aj pre zmenu ústavy, tak či reálne dokážu byť pokope a dlhšie ako rok alebo dva, ako sme to videli v uplynulých rokoch.“

I. Mikloš – „Neviem, ale verím a dúfam, že áno. Pretože nevyhnutným predpokladom na zmenu všetkých tých negatívnych trendov, o ktorých sme tu hovorili, aj vo verejných financiách, ale aj v platoch, aj vo všetkom, čo sa týka kvality života a životnej úrovne, v konečnom dôsledku, nevyhnutným predpokladom zmeny týchto negatívnych trendov je politická zmena. Pretože ak niekto vládne štvrtýkrát, vládol vždy zle a vládne dokonca každá ďalšia vláda, je vládnutie horšie, menej zodpovedné a menej kompetentné, tak predpokladať, že keď bude vládnuť piatykrát, tak to bude lepšie by bolo asi veľmi naivné.“

Moderátorka – „No, ale v toto verili ľudia, aj keď bol Igor Matovič a nakoniec zostali sklamaní. Tak teda, myslíte si, že je toto reálna alternatíva, súčasná opozícia?“

I. Mikloš – „Ja dúfam a verím, že áno. Inú nemáme.“

Moderátorka – „Dajú to aj bez Igora Matoviča? Lebo stále sa ho stránia. Mali by prestať sa?“

I. Mikloš – „Neviem. To bude závisieť od toho, ako budú pracovať, ako dokážu presvedčiť dostatočný počet ľudí aj bez Igora Matoviča, aby mohli vládnuť. Či to dokážu, to ja samozrejme neviem.“

Moderátorka – „Pomohlo by možno, keby sa prestali takto odstrihovať a odstrihávať od Igora Matoviča strany, teda hnutia Slovensko dnes už?“

I. Mikloš – „To ja neviem. Ja, môj osobný názor je ten, že Igor Matovič sa nezmenil a nezmení a že Igor Matovič je a bude obrovským rizikom.“

Moderátorka – „Moja posledná otázka, veľmi nakrátko. Režisér mi povedal práve, že končíme, ale teda chcem jednu, jednu vetou. Strana SaS prišla s tým, že chce sedemnásteho novembra generálny štrajk. Či je to podľa vás vôbec relevantné pomenovanie na to, čo chystá?“

I. Mikloš – „Podľa mňa nie. Podľa mňa tá iniciatíva nebola veľmi šťastná.“

Moderátorka – „Ďakujem pekne. Mojim hosťom bol exminister financií Ivan Mikloš. Ďakujem pekne, že ste si našli čas.“

I. Mikloš – „Dovidenia“

Moderátorka – „Vám milí diváci, ďakujeme za pozornosť. Teším sa na vás aj zajtra o dvanásť tridsať v relácii *Téma*. Prajem ešte pekný deň.“

* * *

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z.: „Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.“

Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.: „Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

* * *

Ako bolo uvedené vyššie, dňa 22. 10. 2025 odvysielala televízna programová služba TA3 v rámci programu *Téma* diskusiu, ktorej hosťom bol Ing. Ivan Mikloš, ekonóm, bývalý podpredseda vlády a minister financií. Hlavnými témami predmetnej relácie boli štátny rozpočet na rok 2026 a jeho proces schvaľovania, stav verejných financií Slovenska, ekonomický rast a konkurencieschopnosť Slovenska, zodpovednosť jednotlivých vlád za súčasný ekonomický stav, daňový systém a konsolidačné opatrenia, medzinárodná dôveryhodnosť Slovenska a taktiež aktuálna situácia na domácej politickej scéne.

Program okrem iného obsahoval hodnotiace vyjadrenia jeho hosťa k činnosti súčasnej vlády Slovenskej republiky, ktorými spochybňoval spôsob jej vládnutia, ďalej vyjadrenia k stavu verejných financií, najmä k výške deficitu a verejného dlhu, vyjadrenia o predpokladaných dopadoch prijatých konsolidačných opatrení na hospodársky rast, vyjadrenia k procesu schvaľovania štátneho rozpočtu, ktorý hosť programu označil za neštandardný, vyjadrenia k miere zapojenia sociálnych partnerov do rozpočtového procesu, kritické vyjadrenia k daňovej politike štátu vrátane zmien v daňovom systéme, ako aj vyjadrenia, ktorými hosť programu deklaroval, že Slovenská republika sa nachádza na tzv. „gréckej ceste“, pričom toto tvrdenie prezentoval ako záver vyplývajúci z ekonomických ukazovateľov a medzinárodných porovnaní.

Rada začala správne konanie z dôvodu možného porušenia povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., a to vzhľadom na to, že ku prezentovaným vyjadreniam a názorom hosťa programu v dostatočnej miere neodznali iné relevantné názory, pohľady alebo relevantné protiargumenty a moderátorka tieto vyjadrenia ani dostatočným spôsobom nevyvažovala alebo v dostatočnej miere nekladla vyvažujúce, resp. doplňujúce otázky. V danom prípade išlo skôr o prezentovanie jednostranných názorov hosťa programu bez snahy moderátorky uviesť takéto vyjadrenia do širších súvislostí a kontextu a predmetný program preto mohol pôsobiť jednostranne a nevyvážené. Vychádzajúc z vyššie uvedeného preto podľa Rady vzniklo dôvodné podozrenie, že odvysielaním programu *Téma* dňa 22. 10. 2025 o cca 12:30 hod. mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti vysielateľa podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky.

Účelom správneho konania bolo teda preveriť podozrenie z porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zo strany účastníka konania.

* * *

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z.: „Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické

stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.“ Predmetný program *Téma* vzhľadom na svoj obsah a témy, späté so spravodajstvom, vzhľadom na to, že sa zaoberal aktuálnym politickým dianím, a vzhľadom na to, že obsahoval komentáre k správam a udalostiam, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy, spĺňa znaky aktuálnej publicistiky.

* * *

Všeobecné východiská posudzovania objektívnosti, nestrannosti a vyvážení programov aktuálnej publicistiky:

K všeobecným východiskám posudzovania objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky možno uviesť, že za hlavné kritériá objektívnosti sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

V predmetnom prípade bolo potrebné posúdiť, či boli v predmetnom programe v náležitej miere dodržané kritériá, resp. požiadavky **vyvážení a rôznorodosť**.

Pri posudzovaní objektívnosti a nestrannosti, resp. vyvážení predmetného programu a otázky, či vysielateľ zabezpečil dostatočnú vyváženosť programu, je vždy potrebné zohľadniť **účel zákonnej povinnosti objektívnosti a nestrannosti**.

O účele zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014 zo dňa 18. decembra 2014 uviedol, že „*týmto zákonným obmedzením slobody prejavu ... sa má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti ... zároveň môžu ... znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti. (...) In concreto môže ísť napríklad o šírenie a uvádzanie jednostranných názorov, myšlienok alebo ideí úmyselne popierajúcich ľudské práva a slobody, popierajúce alebo schvaľujúce holokaust, zločiny politických režimov, podporujúcich náboženský extrémizmus a terorizmus, podporujúcich výlučne jednu politickú stranu, hnutie či skupinu s cieľom poškodiť na právach názorových a politických oponentov v rámci demokratického politického súboja v podmienkach reprezentatívnej demokracie, podporujúcich totalitné štátne zriadenie alebo propagandu politických režimov založených na fašistickej, komunistickej alebo obdobnej ideológii, podporujúcich národnú, rasovú alebo etnickú nenávisť a pod. V uvedených intenciách sú povinné orgány verejnej moci interpretovať a aplikovať obmedzenie slobody prejavu vyplývajúce z § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní.*“ Pri výklade obsahu a rozsahu povinnosti zabezpečiť objektívnosť, nestrannosť a vyváženosť programov (a tiež pri posudzovaní, či vysielateľ, resp. moderátor zabezpečil dostatočnú vyváženosť programu) je vždy potrebné zohľadniť aj čl. 31 Ústavy SR, ktorý znie: „*Zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.*“

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 33/2013 zo dňa 3. 6. 2014 účelom ustanovenia o povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov „...je **vytvorenie priestoru pre diskusiu o otázkach, ktoré sú predmetom verejného záujmu, pri súčasnom zamedzení zneužitia vysielacieho času v spravodajských a politicko-publicistických programoch na prezentovanie jednostranne zameraných informácií. Je zrejmé, že mediálna prezentácia názorov len jednej názorovej skupiny je v demokratickej spoločnosti nežiaducim javom, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva.**“

Z judikatúry súdov možno tiež vyvodiť, že jedným z účelov zákonnej povinnosti objektívnosti a nestrannosti je aj ochrana férovej a slobodnej súťaže politických síl v demokratickej spoločnosti

(nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014), „ochrana efektívneho fungovania politickej demokracie“ (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 7 As 23/2010–79) a „ochrana nevyhnutných požiadaviek na vedenie informovanej, demokratickej diskusie o veciach verejného záujmu“ (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 4035/14).

Princíp, že v prípadoch kontroverzných politických tém, politických sporov alebo sporov o otázky verejnej politiky by žiadna zo strán sporu nemala byť v spravodajskom programe ani v programe aktuálnej publicistiky zvýhodnená ani znevýhodnená, možno z účelu zákonnej požiadavky objektívnosti a nestrannosti (a teda aj vyváženosti) vyvodiť, avšak tento princíp je v niektorých právnych úpravách aj výslovne zakotvený. Napríklad podľa § 31 ods. 3 českého zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání „Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména **nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.**“

Povinnosť vysielateľa odvysielat rôznorodé politické názory možno vyvodiť aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby „verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k nestranným a presným informáciám a **ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine**“.

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že „ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu...“, „pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosti“. **Vyžaduje sa zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané.**“

Z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva *NIT S.R.L. v. Moldavsko*, *ATV Zrt v. Maďarsko* a *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* možno vyvodiť, že účelom povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky je **ochrana práva verejnosti na prístup k dôveryhodným, nestranným, rozmanitým a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu, resp. ochrana práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach**, pričom toto právo možno podradiť pod „práva iných“ v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že jedným z účelov zákonnej povinnosti objektívnosti a nestrannosti v spravodajských programoch a programoch aktuálnej publicistiky je aj snaha o zachovanie spoločného verejného priestoru pre výmenu názorov na politiku, verejné dianie, správu vecí verejných a záležitosti verejného záujmu, kde by malo zaznieť viacero relevantných názorov a argumentov, aby si diváci alebo poslucháči mohli vytvoriť názor na základe rozmanitých, pluralitných a rôznorodých informácií. Účelom povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je teda aj zabezpečenie možnosti pre recipientov (divákov, poslucháčov), **aby si mohli na predmetnú otázku vytvoriť názor na základe rozmanitých, pluralitných, resp. rôznorodých informácií.**

Z judikatúry súdov však tiež vyplýva, že požiadavky vyváženosti a rôznorodosti nemožno uplatňovať mechanicky, ale uplatnenie týchto požiadaviek sa vždy musí prispôbiť špecifickým okolnostiam konkrétneho prípadu, napr. téme programu alebo typu programu. Najvyšší súd SR vo vyššie citovanom rozsudku sp. zn. 3 Sžo 33/2013 uviedol: „*Pojmy objektívnosť a nestrannosť sú pružnými*

právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, **ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu**, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže **jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia**, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie.“ Potrebná miera naplnenia jednotlivých kritérií objektívnosti teda vždy závisí od okolností konkrétneho prípadu a pri jej posudzovaní je tiež potrebné zohľadniť aj na jednej strane právo na slobodu prejavu vysielateľa a právo verejnosti na informácie a na druhej strane potrebu ochrany ústavných a verejných záujmov vo vysielaní.

Vzhľadom na absenciu judikatúry slovenských súdov, ktorá by sa špecificky a detailne zaoberala predmetnou problematikou je možné v rámci komparatívnej právnej argumentácie poukázať aj na rozhodnutia súdov z Českej republiky.¹

Porovnaním požiadavky vyváženosti programov spravodajstva a programov politickej publicistiky (ktoré sú obdobou programov aktuálnej publicistiky) sa podrobne venoval rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 7 As 36/2012-24 zo dňa 3. 4. 2012, v ktorom súd uviedol: „K pojmom zpravodajství a publicistika, jakož i objektivita a vyváženost, se podrobněji vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 3 As 6/2010 - 71. Vyšel především z žurnalistické doktríny (...), podle níž je úkolem zpravodajství pohotově přinášet věcnou informaci o aktuální události, kdežto účelem publicistických sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak získávat, přesvědčovat a vybízet. Smyslem zpravodajství je tedy výlučně veřejnost nezaujatě informovat, teprve cílem publicistiky je veřejné mínění ovlivňovat. Objektivita je základním požadavkem kladeným na zpravodajství, které se pokouší věcně, nestranně a nemanipulativně oddělit zprávu od komentáře. Ústřední charakteristikou takového postupu je ověřování pravdivosti výpovědi. Pojem objektivita tedy v sobě zahrnuje správnost (přesnost), transparentnost (uvádění pramenů) a věcnost (absence vlastních hodnocení). Nevyvážeností je pak skrytá forma stranickosti, kdy jsou v určité kontroverzní situaci některé názory potlačovány ve prospěch názorů jiných. Zásada vyváženosti tak spočívá v požadavku na rovnoměrné zastoupení politických alternativ, co do rozsahu a úpravy zpravodajství. **Důraz na důsledné dodržování zásad objektivit a vyváženosti bude u zpravodajství o poznání větší, než v případě pořadů publicistických.** Minimálně aspekt věcnosti se pak v publicistice z povahy věci neuplatní vůbec. Míra tolerance vůči případným prohřeškům proti zákonem postulovaným zásadám objektivit a vyváženosti bude různá v závislosti na tom, půjde-li o pořad publicistický či o zpravodajskou relaci. (...) Vzhledem k tomu, že zásada objektivit byla v daném případě porušena v pořadu zpravodajském, lze takové pochybení dle názoru Nejvyššího správního soudu hodnotit jako relativně závažnější, než stalo-li by se tak v pořadu politicko-publicistickém.“

Obdobné princípy uplatnila Rada v rozhodnutí č. RL/30/2024 zo dňa 3. 7. 2024, ktoré sa týkalo posudzovania vyváženosti spravodajského programu. Z rozhodnutia Rady č. RL/30/2024 vyplýva, že vyváženosť spravodajstva spočíva aj **v požiadavke vyváženého zastúpenia relevantných politických pohľadov**. Rada v rozhodnutí č. RL/30/2024 výslovne uviedla: „Z účelu požiadavky vyváženosti možno v špecifických okolnostiach predmetného prípadu vyvodit, že **väčší dôraz na vyváženosť spravodajského programu musí byť uplatnený vtedy, keď má téma spravodajského príspevku výraznejší vplyv na formovanie demokratickej diskusie a verejnej mienky, a teda aj na fungovanie štátu.** To platí napríklad v prípade, ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, pretože názory divákov alebo poslucháčov na závažné politické spory sa následne odrážajú aj vo voľbách a formujú fungovanie a podobu štátu. V prípade, ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, existuje verejný záujem na tom, aby si diváci (a prípadní voliči) mohli urobiť

¹ Tieto interpretujú podobnú právnu úpravu, resp. zákonnú požiadavku „objektívnosti a vyváženosti“ spravodajských a politicko-publicistických programov zakotvenú v českom právnom poriadku. Relevancia použitia judikatúry českých súdov je okrem obdobnej právnej úpravy podporená aj skutočnosťou, že sa ide o členský štát EU. V harmonizovaných oblastiach je judikatúra iných členských štátov EU v použiteľná ako návod pre rozhodovanie v podobnej veci. V neposlednom rade zohráva rolu aj podobnosť právnej kultúry a jazyková blízkosť.

názor na základe pluralitných a rôznorodých informácií odvysielaných v tomto spravodajskom príspevku. To znamená, že by sa z konkrétneho spravodajského príspevku diváci mali **dozvedieť o významných a relevantných názoroch oboch alebo všetkých relevantných strán závažného politického sporu**. Zároveň, ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, nemala by v spravodajskom príspevku byť zvýhodnená ani znevýhodnená žiadna strana tohto sporu, a teda v prípade závažného politického sporu medzi vládnu koalíciu a opozíciu by v spravodajskom príspevku mal dostať priestor na vyjadrenie predstaviteľ vládnej koalície aj predstaviteľ opozície. **“Tieto princípy možno analogicky vzťahovať aj na programy aktuálnej publicistiky**, ktorých témou sú závažné politické spory alebo závažné otázky aktuálnej verejnej politiky, a to pri rešpektovaní väčšej miery redakčnej slobody, ktorá prináleží programom aktuálnej publicistiky v porovnaní so spravodajskými programami.

Treba zohľadniť aj skutočnosť, že **požiadavka vyváženej programu neznamena „mechanickú“ vyváženosť**, v zmysle ktorej by museli dostať úplne rovnaký priestor zástancovia dvoch veľmi vyhranených a protichodných, resp. polaritných názorov, pretože vynucovanie takejto „mechanickej“ vyváženej by bolo založené na mylnom predpoklade, že „pravda je uprostred“, čo by v konečnom dôsledku mohlo viesť k skresleniu objektívneho obrazu reality alebo k podpore pozícií, ktoré sú v rozpore s ústavnými alebo všeobecne uznávanými hodnotami (napr. k podpore porušovania ľudských práv, k podpore diktátorských a nedemokratických režimov alebo vojenskej agresie atď.). Snaha niektorých médií o mechanickú vyváženosť, ktorá sa prejavuje takým spôsobom, že sa mechanicky poskytne rovnaký priestor na vyjadrenie dvom veľmi vyhraneným a protichodným pohľadom, pričom sa neprihliada na relevanciu jednotlivých názorov alebo na všeobecne uznávané hodnoty, býva často predmetom kritiky v odbornej literatúre (napr. McQuail, D.: Žurnalistika a spoločnosť. Praha: Karolinum, 2016, s. 117; Křeček J. a kol.: Vyváženosť ve vysílení. Praha: Grada, 2022, s. 26–27; Remišová, A.: Etika médií. Bratislava: Kalligram, 2010, s. 210). Obdobne možno poukázať aj na Vysielací kódex Ofcomu, podľa ktorého „náležitá nestrannosť“ (*due impartiality*), ktorá musí byť podľa dodržaná v spravodajských a publicistických programoch, „*neznamená, že každému názoru musí byť venovaný rovnaký časový priestor alebo že každý argument a každý aspekt každého argumentu musí byť zastúpený.*“ Podľa usmernenia 1.41 Vysielacieho kódexu Ofcomu „*Zachovanie náležitej nestrannosti si nevyžaduje aby vysielateľ zaradil každý argument na určitú tému alebo aby v každom prípade poskytol priamo protichodný argument k argumentu prezentovanému v programe.*“ Podľa usmernenia 1.42 Vysielacieho kódexu Ofcomu „*Aby sa zachovala náležitá nestrannosť, nie vždy je potrebné prezentovať opačný názor, ktorý je v rozpore s názormi väčšiny alebo v rozpore s preukázanou skutočnosťou. Či bola alebo nebola zachovaná náležitá nestrannosť, bude tiež závisieť od celého radu ďalších faktorov, ako sú: povaha programu, prezentácia argumentov programu; transparentnosť jeho agendy, publikum, ktorému je určený a očakávania divákov.*“ Odborná literatúra uvádza, že „náležitá nestrannosť“ uplatňovaná vo Veľkej Británii znamená stupeň nestrannosti primeraný danému problému. (McNair, B.: Sociologie žurnalistiky. Praha: Portál, 2004. s. 73).

Podľa odbornej literatúry z oblasti teórie žurnalistiky, pojem „objektivita“ „*môže znamenať protikladné pojmy, ako napríklad presnosť a vyváženosť*. Ak je správa presná, potom nemusí byť vyvážená; a ak je vyvážená (medzi rôznymi konkurenčnými názormi), potom nemusí byť presná.“ (Hearns-Branaman, J: Journalism and the Philosophy of Truth. Beyond Objectivity and Balance. Routledge, 2016). Presnosť, resp. pravdivosť na jednej strane a vyváženosť na druhej strane sa teda môžu navzájom aj vylučovať. Pri nesporných či preukázaných faktoch alebo pri takých faktoch, na ktorých je široký vedecký konsenzus, musí preto byť dôraz na pravdivosti a presnosti, a nie na vyvážení. Vyvažovanie preukázaného faktu, alebo faktu, na ktorom je široký vedecký konsenzus, by totiž znamenalo skresľovanie reality alebo relativizáciu pravdy, čo by bolo v priamom rozpore s požiadavkou objektivity. **Ak sú však prezentované kontroverzné alebo doposiaľ nepreukázané fakty, vtedy treba klásť dôraz skôr na vyváženosť.**

Pri posudzovaní vyváženej programu je potrebné posúdiť aj otázku, či bol v programe daný priestor názorom, ktoré sú vo vzťahu ku konkrétnej téme programu významné a relevantné. Odborná literatúra

k rozhodovaniu novinárov o tom, akým názorom alebo pohľadom dajú priestor, uvádza: „Nestrannosť je do značnej miery spôsob myslenia. Je to spôsob myslenia, ktorý: sa snaží hľadať fakty a názory relevantné pre konkrétny príbeh, a to bez predsudkov alebo predpojatosti; zhromažďuje fakty a názory, ktoré účastníci príbehu považujú za dôležité a relevantné; zvažuje a posudzuje tieto fakty a názory, aby bez zaujatosti alebo predsudkov dospel k úsudku o tom, **kde leží hlavná os** [ťažisko, hlavná línia] **diskusie a ktoré sú dôležité argumenty na tejto osi.**“ (Marsh, K.: Issues of Impartiality in News and Current Affairs – Some Practical Considerations, s. 219. In: Barkho, L.: From Theory to Practice. How to Assess and Apply Impartiality in News and Current Affairs. Intellect - The University of Chicago Press, 2013).

* * *

Všeobecné východiská k aktivite moderátora v diskusných programoch:

Rada sa už opakovane zaoberala požiadavkou zachovania objektívnosti a nestrannosti v prípade, ak je obsahom programu **diskusia len s jedným hosťom, resp. s predstaviteľmi iba jedného politického prúdu**, resp. tábora. Prítomnosť iba jedného hosťa v diskusii, a teda absencia oponenta, nemusí nevyhnutne znamenať rozpor s požiadavkami objektívnosti a nestrannosti, avšak v takom prípade sú **zvýšené nároky na aktivitu moderátora**. Z rozhodovacej praxe Rady vyplýva, že najmä v prípade, ak je hosťom programu zástupca len jedného politického prúdu, **je práve úlohou moderátora kladením vyvažujúcich otázok a prezentovaním názorov, pohľadov a argumentov druhej strany zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť**, a teda aj vyváženosť predmetného programu. Podľa možností by mal moderátor **konfrontovať kritické vyjadrenia hosťa s názormi a argumentmi druhej strany**. V prípade potreby (napríklad v prípade kontroverzných skutkových tvrdení, ktoré nie sú verejne známe, na ktorých pravdivosti neexistuje všeobecný konsenzus a ktoré sa negatívne dotýkajú práv, napr. dobrej povesti inej osoby) je úlohou moderátora upozorniť diskutujúceho na neprítomnosť dotknutej strany a jej nemožnosť brániť sa. Rada tiež vo svojich rozhodnutiach uvádza, že je potrebné, aby vysielateľ zabezpečil názorovú pluralitu tak, aby si recipient mohol vytvoriť na predmetnú tému názor na základe pluralitných a rozmanitých informácií a ponúknuť mu za týmto účelom viaceré relevantné pohľady, názory alebo informácie. Vysielateľ je povinný túto pluralitu a rozmanitosť **zabezpečiť aj prostredníctvom otázok alebo reakcií moderátora programu**.

Požiadavka na prácu moderátora pri zabezpečovaní plurality názorov v programe vyplýva aj z judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorý v rozsudku sp. zn. 4 Sžo 13/2012 zo dňa 29. 5. 2012 konštatoval: „*Úloha moderátora je v predmetnom programe nepochybne dôležitá pri usmerňovaní samotného priebehu diskusie a v prípade potreby je jeho úlohou upozorniť diskutujúcich na neprítomnosť diskusiou dotknutej osoby a jej nemožnosť brániť sa. Rovnako by mal konfrontovať jednotlivé tvrdenia hostí vyznievajúce kriticky s názormi a argumentmi druhej strany. ...*“

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky uvádza: „...**novinári sa zvyčajne snažia nájsť rovnováhu medzi dvoma konkurenčnými koncepciami „objektivity“**. Na jednej strane je objektivita ako nestrannosť: od novinárov sa očakáva, že budú nezainteresovaní a neutrálni pri kladení otázok verejným činiteľom. Očakáva sa od nich, že budú rešpektovať fakty a perspektívy, ktoré im ich respondenti oznamujú, a že budú robiť na tom, aby sa tieto informácie dostali na verejnosť. **Na druhej strane je objektivita ako kontradiktórnosť** [adversarialness]. **Pre dosiahnutie faktickej presnosti a vyváženosti perspektív by mali novinári aktívne spochybňovať svojich respondentov a nie byť len ich hovorcami.** (...) Pretože v otázkach sú nevyhnutne zakódované názory a úsudky o relevantnosti, nemôžu byť nikdy striktné neutrálne. Neexistuje ani kontradiktórnosť, ktorá by nezahŕňala úsudky o tom, čo je a čo nie je vhodné.“ (Clayman, S. – Heritage, J.: The News Interview. Journalists and Public Figures on the Air. Cambridge University Press, 2004, s. 29)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky uvádza: „*Norma objektivity stojí v napätí s druhou, rovnako dôležitou normou žurnalistiky: normou, podľa ktorej by sa novinári mali snažiť o primeranú*

kontradiktórnosť. Mali by aktívne spochybňovať svoje zdroje, a nie byť ich hovorcami alebo bábkami. Norma kontradiktórnosti je norma, ktorá tlačí na moderátorov, **aby zabránili tomu, aby sa rozhovor stal akousi platformou alebo tribúnou, z ktorej môžu politickí lídri vystupovať so svojimi vlastnými názormi na udalosti.** Moderátor rozhovoru je zodpovedný za to, **aby tieto názory boli podrobené kontrole a spochybnené. Moderátori slúžia ako strážni psi [watch-dogs], ktorí kladú otázky, na ktoré, ako sami hovoria, chce verejnosť dostať odpoveď: ich úlohou je pýtať sa verejných činiteľov v mene „verejnosti“ (Clayman 2002).** Moderátori teda budú svoje otázky formulovať tak, aby **spochybňovali alebo dokonca odhaľovali rozpory či usvedčovali verejné osobnosti.** (...) Tieto dve normy sú, samozrejme, vo vzájomnom napätí. Toto napätie sa dá vyriešiť, **keď novinári sformulujú otázky, ktoré sú prenikavé a dôrazné [penetrating and hard-hitting] bez toho, aby sa vzdali svojej role kladenia otázok, ktorá je ich ochranným štítom proti obvineniam z neférovosti a zaujatosti.**“ (Heritage, J. – Clayman, S.: Talk in Action: Interactions, Identities, and Institutions. Wiley-Blackwell, 2010, s. 227)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky ku kontradiktórnemu dialógu uvádza: „**Kontradiktórny [adversarial] prístup by nikdy nemal byť vnímaný ako čelný stret medzi tým, kto vedie rozhovor a respondentom. Reportér zastupuje publikum alebo vystupuje v mene verejnej mienky. ... Pri kontradiktórnom rozhovore je snaha spochybniť alebo vyvrátiť argument jeho priamym a verejným konfrontovaním.**“ (Boyd, A.: Broadcast Journalism. Techniques of Radio and Television News. Fifth Edition. Focal Press, 2001, s. 103)

Možno konštatovať, že nie je v právomoci Rady presne stanoviť, akým konkrétnym spôsobom má moderátor programu v konkrétnych situáciách na vyjadrenia hostia programu reagovať. Vo všeobecnosti však možno konštatovať, že **moderátor môže reagovať napríklad** uvedením iných relevantných názorov, pohľadov alebo relevantných protiargumentov, resp. prostredníctvom upozornenia na to, že na konkrétnu tému existuje aj iný relevantný pohľad, prezentovaním stanoviska dotknutých osôb alebo upozornením, že dotknuté osoby sú neprítomné a nemôžu sa brániť, spresňovaním uvádzaných informácií, upozornením na prílišnú paušálnosť tvrdení hostia, kladením vyjasňujúcich alebo dopĺňujúcich otázok, ktoré by vyzývali hostia programu, aby svoje vyjadrenia bližšie vysvetlil, alebo otázok, z ktorého konkrétneho zdroja informácií alebo z akých faktov host program u vychádzal pri urobení svojich vyjadrení (faktických tvrdení alebo hodnotiacich úsudkov).

Možno konštatovať, že v prípade diskusných programov s jedným hosťom je teda **najmä úlohou moderátora programu, aby svojimi otázkami a reakciami zabezpečil dodržanie požiadaviek objektívnosti, nestrannosti, názorovej vyváženosti a plurality názorov.** Reakcie moderátora reagujúce na vyjadrenia resp. hodnotenia hostí programu však **nie sú jediným spôsobom, ako je možné zabezpečiť pluralitu názorov v programe.** Je vecou redakčnej slobody vysielateľa rozhodnúť o spôsobe spracovania nejakej témy. Pluralitu názorov je možné zabezpečiť aj inými spôsobmi, napríklad **odvysielaním alebo sprostredkovaním (zreprodukovaním) iných relevantných stanovísk (napr. stanovísk politikov) v priebehu programu alebo samotným znením otázok položených moderátorom,** ktoré v sebe zahŕňajú aj stanovisko, resp. názor druhej strany sporu, alebo sú polemizujúce či spochybňujúce voči stanovisku zastávanému hosťom programu, a teda majú vyvažujúci účinok a zabezpečujú pluralitu názorov. Keďže z vyššie citovanej judikatúry vyplýva, že pojmy objektívnosti a nestrannosti sú pružné a ich výklad a obsah závisí vždy od špecifických okolností konkrétneho prípadu, **aj miera povinnosti oponentúry zo strany moderátora závisí od špecifických okolností konkrétneho programu,** napr. od charakteru vyjadrení hostí programu. Prípadné oponujúce reakcie moderátora by teda nemali byť moderátorom vykonávané mechanicky, „za každú cenu“ a „v každom prípade“, t. j. napríklad vo vzťahu ku každému jednému kritickému hodnotiacemu úsudku urobenému hosťom programu. Vo všeobecnosti tiež možno konštatovať, že reakcie moderátora, ktorými moderátor oponujúcim spôsobom reaguje na prípadné sporné tvrdenia hostia programu, by nemali byť iba samoučelné a formálne, ale mali by byť racionálne a zmysluplne konštruované, resp. formulované, a mali by aj reálne prispievať k zvýšeniu názorovej plurality.

* * *

Z vyššie uvedených východísk a z účelu zákonnej povinnosti objektívnosti vyplýva, že čím má hosť programu väčší vplyv na formovanie politiky, čím má väčší vplyv na formovanie verejnej mienky alebo čím majú vyjadrenia hosta programu väčší vplyv na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt, tým sa kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa tým intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení takéhoto hosta, pretože názory, stanoviská a informácie prezentované takýmto hosťom majú potenciál intenzívne ovplyvniť tvorbu názorov verejnosti, verejnú mienku, chod vecí verejných alebo intenzívne zasiahnuť do politickej súťaže.

Keďže je zložité presne stanoviť potrebný počet vyvažujúcich reakcií, resp. iných relevantných názorov, ktoré by mali odznieť v konkrétnom programe, v záujme zachovania redakčnej slobody a slobody prejavu vysielateľa je potrebné rešpektovať istú mieru voľnej úvahy vysielateľa pri zabezpečovaní vyváženosti a rôznorodosti, resp. názorovej plurality programu. Aby však bol dosiahnutý účel zákonnej povinnosti objektívnosti, teda skutočná a účinná ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, táto **miera voľnej úvahy musí byť tým obmedzenejšia**, čím má hosť programu väčší vplyv na formovanie politiky (vnútroštátnej alebo zahraničnej), čím má väčší vplyv na formovanie verejnej mienky alebo čím majú vyjadrenia hosta programu väčší vplyv na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt. V takomto prípade sa preto kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení hosta.

Zo skutočnosti, že účelom povinnosti objektívnosti nie je samoučelná a mechanická vyváženosť, ale ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR (t. j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti) vrátane férovej a slobodnej súťaže politických síl, zároveň vyplýva, že otázku, či bola v predmetnom programe zabezpečená objektívnosť, nestrannosť a či bol predmetný program vyvážený, **nemožno posudzovať mechanicky iba podľa počtu vyjadrení**, resp. stanovísk odvysielaných v programe, ktoré neboli vyvážené iným názorom, alebo podľa počtu reakcií moderátora, ale **vždy treba zohľadniť aj obsah a závažnosť konkrétnych vyjadrení**, resp. stanovísk. Zohľadňovanie iba počtu (kvantity) vyjadrení, ktoré neboli vyvážené (resp. zohľadnenie iba kvantitatívneho pomeru „vyvážených“ a „nevyvážených“ vyjadrení odvysielaných v programe), alebo zohľadňovanie iba počtu reakcií moderátora, by totiž bolo iba formálnym a mechanickým poňatím vyváženosti, avšak skutočná a účinná vyváženosť zahŕňa aj zohľadnenie obsahu a závažnosti odvysielaných vyjadrení. Iba zohľadnením obsahu a závažnosti vyjadrení a zohľadnením vplyvu týchto vyjadrení na ochranu ústavných hodnôt môže dôjsť k skutočnej ochrane ústavných hodnôt a teda aj k naplneniu účelu zákonnej povinnosti objektívnosti.

Možno preto konštatovať, že v prípade tém s mimoriadne závažným spoločenským, vnútroštátnym, medzinárodným alebo geopolitickým dopadom (vrátane závažných politických sporov alebo závažných sporov o otázkach verejnej politiky), môže aj odvysielanie jednotlivého závažného jednostranného vyjadrenia či stanoviska, týkajúceho sa týchto závažných tém alebo sporov, ktoré nebolo vyvážené iným názorom alebo stanoviskom, mať za dôsledok nedostatok objektívnosti a nestrannosti programu. Vyššie uvedené konštatovala Rada už v rozhodnutiach č. ROP/3/2024 zo dňa 3. 7. 2024, č. RL/60/2023 zo dňa 20. 12. 2023, č. RL/59/2023 zo dňa 20. 12. 2023 alebo č. RZK/151/2023 a č. RZK/152/2023 zo dňa 22. 11. 2023.

* * *

Účastník konania zaslal svoje vyjadrenie k oznámeniu o začatí správneho konania, ktoré bolo Rade doručené dňa 4. 2. 2026 a v ktorom uviedol okrem iného aj nasledovné:

V úvode svojho vyjadrenia účastník konania namieta, že podlieha samoregulačnému mechanizmu podľa Druhého opčného protokolu k etickému kódexu novinára o prístupe verejnosti k informáciám, všestrannosti informácií, názorovej pluralite, objektívnosti a nestrannosti, prijatého Asociáciou

na ochranu novinárskej etiky v Slovenskej republike, ktorá bola dňa 11. 11. 2025 zapísaná do evidencie samoregulačných orgánov. S poukazom na ustanovenie § 127 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. má účastník konania za to, že vykonávať dohľad v predmetnej veci je oprávnená Tlačovo-digitálna rada Slovenskej republiky ako výkonný orgán Asociácie na ochranu novinárskej etiky v Slovenskej republike.

Účastník konania k samotnému možnému porušeniu povinnosti ustanovenej v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. uvádza, že objektívnosť a nestrannosť programu je potrebné posudzovať v kontexte s obsahom vysielania celej televíznej programovej služby. Uvedené podľa účastníka konania platí osobitne pri kontinuálne sa vyvíjajúcich udalostiach zásadného významu, na ktoré programová služba reaguje neustálym vysielaním relácií a reportáží na danú tému. Účastník konania má za to, že pri posudzovaní objektívnosti a vyváženosti vysielania je potrebné vziať do úvahy všetky vysielania posudzovaného programu ako aj všetky programy vysielané televíznou programovou službou spoločne, pokiaľ ide o monotematickú televíznou programovú službu, ako je programová služba TA3. V prípade zásadných a kontinuálne sa vyvíjajúcich tém nie je podľa účastníka konania ani reálne možné v každom samostatnom programe a v každom jednotlivom prípade zabezpečiť vyvažovanie názorov moderátorom, ktorý nemôže nahrádzať kvalifikovaného oponenta.

Účastníka konania zastáva názor, že pri posudzovaní objektívnosti a nestrannosti je nevyhnutné posúdiť nielen obsah vyjadrení hostí ale tiež formu (formát programu), osoby hostí a diskutované témy. Podľa účastníka konania samotná dramaturgia je determinujúca pre spôsob moderovania programu, pričom je vo výlučnej kompetencii tvorcov programu aký model zvolia. Účastník konania uvádza, že v prípade programu *Téma* bol zvolený formát, ktorý nezahŕňa aktívnu úlohu moderátora vyvracať (ale ani potvrdzovať) prezentované názory hostí.

Vysielateľ ďalej poukazuje na skutočnosť, že odvysielaním posudzovaného programu nemal za cieľ poškodiť na právach názorových a politických oponentov ktoréhokoľvek politického tábora. Cieľom programu podľa účastníka konania nebolo podporiť alebo kritizovať výlučne jednu politickú stranu, hnutie či skupinu, ale prezentovať názor ekonóma, ako jeden z možných pohľadov na aktuálne politické dianie.

Účastník konania má za to, že moderátor nie je rovnocenným odborným partnerom hosta programu, nevie a nemôže priebežne reagovať na spontánne vyjadrenia hosta, ktoré odznievajú naživo a súčasne program plnohodnotne moderovať. Moderátor programu, pri zachovaní požadovanej profesionality a úrovne programu, nemôže podľa účastníka konania spochybňovať, či naprávať vyjadrenia hosta v štúdiu vlastnými hodnotiacimi úsudkami a vyvažujúcimi názormi, ani reagovať argumentami neprítomnej „protistrany“. Na takúto diskusiu sa podľa účastníka konania nie je možné zo strany moderátora vopred zodpovedne pripraviť, ani ju vôbec predvídať ako súčasť dramaturgie programu.

Skutočnosť, že vyjadrenia hosta programu vyznievali v prospech alebo neprospech určitého politického tábora, je podľa účastníka konania uplatňovaním princípov demokracie v praxi. Účastník konania má za to, že host programu svojimi vyjadreniami nenarušil férovú a slobodnú súťaž politických síl. Účastník konania zastáva názor, že intenzita prejavu hosta programu z pohľadu ovplyvnenia politických názorov divákov programu je minimálna, ak nie nulová.

Ďalej účastník konania vo svojom vyjadrení poukazuje na rozhodovacu prax Rady, podľa ktorej, ak je hosťom programu zástupca len jedného politického prúdu, je práve úlohou moderátora kladením vyvažujúcich otázok a prezentovaním názorov, pohľadov a argumentov druhej strany, zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť, a teda aj vyváženosť programu. Podľa možnosti by mal moderátor konfrontovať jednotlivé kriticky vyznievajúce tvrdenia hosta s názormi a argumentami druhej strany. Účastník konania ďalej poukazuje na rozhodnutia Rady, v ktorých Rada uvádza, že je potrebné, aby vysielateľ zabezpečil názorovú pluralitu tak, aby si recipient mohol vytvoriť na predmetnú tému názor na základe pluralitných a rozmanitých informácií a ponúknuť mu za týmto účelom viaceré relevantné pohľady, názory alebo informácie. Zároveň účastníka konania poukazuje na stanovisko Rady, podľa

ktorého vysielateľ je povinný túto pluralitu a rozmanitosť zabezpečiť aj prostredníctvom otázok alebo reakcií moderátora programu, pričom tieto princípy možno podľa Rady aplikovať aj na diskusie s hosťami, ktorí nie sú politikmi, ale ovplyvňujú verejnú mienku a následne aj politickú súťaž.

Účastník konania vyššie uvedený názor Rady namieta ako v praxi nevykonateľný a obsolentný. Podľa účastníka konania vyvažovanie programu moderátorom neprináša recipientovi žiadnu pridanú hodnotu a z pohľadu účastníka konania je rušivým prvkom, ktorým objektívnosť a nestrannosť programu nie je možné dosiahnuť. Účastník konania má za to, že recipienta informácií nie je možné chápať ako „nepopísaný list“, ktorý sa prvýkrát stretáva s témou, na ktorú reaguje hosť programu svojimi názormi. Účastník zastáva názor, že divákovi programu sú zrejmé princípy spravodlivého a demokratického politického boja a má taktiež vlastný názor na politické dianie. Od programu politickej publicistiky podľa účastníka konania divák neočakáva neutralitu a vyvažovanie moderátorom, ale jasný názor hosťa programu, s ktorým sa divák stotožní, alebo ho odmietne. Účastník konania má za to, že divák je sám spôsobilý názory hosťa programu vyhodnotiť a konfrontovať s názormi iných osôb vyjadrujúcich sa k danej problematike. Zásah moderátora je podľa účastníka konania žiaduci len v prípade prekročenia zákonných alebo morálnych hraníc, ku ktorému v posudzovanom prípade podľa účastníka konania nedošlo.

Účastník konania vo svojom vyjadrení ďalej namieta, že zákon č. 264/2022 Z. z. neukladá vysielateľovi konkrétny spôsob, ktorým má pluralitu názorov v programe zabezpečiť, kto má jednotlivé názory vyslovovať a prezentovať a aké výrazové prostriedky má k zabezpečeniu plurality názorov používať. Účastník konania pokračuje, že zákon č. 264/2022 Z. z. rovnako tak ani nezakazuje vysielateľovi využívanie konkrétneho spôsobu alebo formy dramaturgického spracovania programu a nestanovuje, nakoľko aktívna (či pasívna) má byť v programe úloha moderátora.

Účastník konania ďalej uvádza, že posudzovaný program *Téma* je programom aktuálnej publicistiky, pričom hosť programu v ňom prezentuje svoje hodnotiace úsudky a názory na aktuálne politické dianie. Účastník konania argumentuje, že účelom programu aktuálnej publicistiky je politické dianie komentovať a hodnotiť, pričom je podľa účastníka konania zrejmé, že akékoľvek hodnotenie nemôže byť nezaujaté a neutrálne, neprinášajúce žiadny názor. Účastník konania má za to, že divák rozoznáva rozdiel medzi spravodajstvom prezentujúcim výlučne fakty a aktuálnou publicistikou prezentujúcou názory.

K samotnému obsahu vyjadrení hosťa posudzovaného programu účastník konania uvádza, že žiadne z jeho vyjadrení, ktoré odznelo v programe *Téma* a ktoré vyznieva kriticky voči vládnej koalícii, nie je takej intenzity, aby bolo spôsobilé zásahu do práv subjektov, voči ktorým kritika smeruje. Z tohto dôvodu nebolo podľa účastníka konania nutné vyjadrenia hosťa programu akokoľvek vyvažovať moderátorom.

Záverom účastník konania argumentuje, že každé z vyjadrení hosťa programu sa týka tém, ktoré boli programovou službou TA3 opakovane vysielané. Argumentuje, že divákovi sú notoricky známe vyjadrenia a reakcie dotknutých politikov k jednotlivým otázkam, pričom vyjadrenia hosťa programu k nim neprinášajú nič nové. Účastník konania uvádza, že odvysielanie vyjadrení hosťa programu nevnímajú ako ohrozenie svojich práv ani subjekty nimi priamo dotknuté, pretože sa nedomáhali žiadnej nápravy u účastníka konania, ani prostredníctvom orgánov verejnej správy, či súdu.

Vo vzťahu k vyššie uvedenej argumentácii účastníka konania Kancelária Rady zastáva názor, že nemožno akceptovať námietku účastníka konania, podľa ktorej v predmetnej veci nie je oprávnená konať Rada, ale Tlačovo-digitálna rada Slovenskej republiky ako výkonný orgán Asociácie na ochranu novinárskej etiky v Slovenskej republike. Z vyjadrenia účastníka konania vyplýva, že svoju námietku opiera o tvrdenie, že podlieha Druhému opčnému protokolu k Etickému kódexu novinára, zapísanému do evidencie dňa 11. 11. 2025. Posudzované vysielanie však bolo odvysielané dňa 22. 10. 2025, teda ešte pred samotným zápisom tohto samoregulačného mechanizmu do evidencie. Zároveň podnet,

na základe ktorého Rada vykonala monitoring posudzovaného programu, bol Rade doručený dňa 28. 10. 2025, teda opäť pred zápisom predmetného samoregulačného mechanizmu do evidencie. Z časovej následnosti relevantných skutočností vyplýva, že účastník konania sa nemôže vo vzťahu k odvysielaniu predmetného programu účinne dovolávať režimu samoregulácie, ktorý v rozhodnom čase ešte nebol zapísaný do evidencie. Následný zápis samoregulačného mechanizmu preto nie je spôsobilý založiť retroaktívne právne účinky vo vzťahu k programu odvysielanému pred jeho zápisom do evidencie.

Kancelária Rady sa nestotožňuje ani s argumentáciou účastníka konania, podľa ktorej je potrebné objektívnosť a nestrannosť posudzovaného programu posudzovať predovšetkým v kontexte vysielania celej televíznej programovej služby TA3, prípadne vo väzbe na iné programy a reportáže odvysielané k rovnakej téme. Zo samotného znenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. vyplýva, že zákonná povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť sa viaže na spravodajské programy a programy aktuálnej publicistiky ako na jednotlivé obsahové celky, ktoré sú recipientovi sprostredkované v rámci vysielania. Z uvedeného vyplýva, že požiadavka objektívnosti a nestrannosti sa spravidla musí naplniť už v rámci konkrétneho programu, ktorý divák sleduje, a nie až dodatočne v rámci celej programovej služby alebo prostredníctvom iných, časovo a obsahovo neurčito nadväzujúcich vysielaní.

Podľa ustanovenia § 8 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 264/2022 Z. z.:

„(1) Program je

a) zvukový komunikát tvoriaci svojím obsahom, formou a funkciou uzavretý celok v rámci programovej služby vysielateľa alebo

b) audiovizuálny komunikát, zložený z pohybujúcich sa obrazov so zvukom alebo bez zvuku, tvoriaci svojím obsahom, formou a funkciou uzavretý celok v rámci programovej služby vysielateľa alebo v rámci katalógu zostaveného poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie.“

V zmysle § 25 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. je teda **potrebné zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť v rámci každého programu, a teda v rámci každého uzavretého celku a nie iba v rámci celej programovej služby.**

Za právne významné v tejto súvislosti nemožno považovať ani tvrdenie účastníka konania, že ide o monotematickú televíznu programovú službu, resp. že posudzované témy boli opakovane spracúvané aj v iných reláciách programovej služby TA3. Ak by mala byť pre posúdenie splnenia požiadavky objektívnosti a nestrannosti konkrétneho programu relevantná už samotná skutočnosť, že konkrétna téma je opakovane spracúvaná a vysielaná v rámci programu alebo v rámci všetkých programov vysielaných televíznu programovou službou, **znamenalo by to faktické popretie povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť (a teda aj vyváženosť) konkrétnych spravodajských programov alebo programov aktuálnej publicistiky.** Možno však tiež podotknúť, že v praxi sa môže vyskytnúť osobitná situácia, kedy ide o aktuálne informácie o veľmi významnej téme alebo udalosti, kde aktualizčný moment a časový aspekt zohráva významnú úlohu (napr. keď sa takéto veľmi významné udalosti vyvíjajú veľmi rýchlo a nie je možné okamžite získať stanovisko druhej strany). Za takýchto okolností možno výnimočne akceptovať, ak je stanovisko druhej strany odvysielané v inom neskoršom programe, za predpokladu, že divákovi je oznámené, v ktorom konkrétnom programe bude toto stanovisko následne prezentované. Pri odvysielaní posudzovaného programu však tieto špeciálne okolnosti nenastali.

Kancelária Rady nepovažuje za dôvodnú ani námietku účastníka konania, podľa ktorej moderátor programu nemôže nahrádzať kvalifikovaného oponenta hosta, a preto od neho nemožno očakávať aktívne vyvažovanie jeho vyjadrení. Kancelária Rady sa už vyššie vyrovnala s otázkou úlohy moderátora v rámci diskusie len s jedným hosťom, resp. s predstaviteľmi iba jedného politického prúdu, a to v časti *Všeobecné východiská k aktivite moderátora v diskusných programoch*. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že požiadavka zabezpečenia objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky neznamena, že moderátor je povinný vstupovať do postavenia plnohodnotného polemického partnera

hosta, prezentovať vlastné politické názory alebo v plnom rozsahu nahrádzať účasť neprítomného oponenta. Ak sa vysielateľ rozhodne pre formát programu založený na diskusii s jediným hosťom, je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť (a teda aj vyváženosť) inými redakčnými prostriedkami. Takýmito prostriedkami môžu byť najmä otázky moderátora, poukázanie na existenciu relevantných protiargumentov alebo odlišných stanovísk, sprostredkovanie stanoviska druhej strany, upozornenie na spornosť alebo nejednoznačnosť prezentovaných tvrdení, požiadavka na ich konkretizáciu a vecné odôvodnenie, ako aj dôsledné rozlišovanie medzi skutkovými tvrdeniami, hodnotiacimi úsudkami a politickými stanoviskami.

Uvedené východisko vyplýva napr. aj z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Sžo 13/2012 zo dňa 29. 5. 2012, podľa ktorej je úlohou moderátora v prípade potreby konfrontovať kriticky vyznievajúce tvrdenia hosta s názormi a argumentmi druhej strany a, ak to okolnosti prípadu vyžadujú, upozorniť aj na neprítomnosť dotknutej osoby a jej nemožnosť bezprostredne reagovať. Nemožno sa preto stotožniť s právnym názorom účastníka konania, že pasívne postavenie moderátora je bez ďalšieho zlučiteľné s požiadavkou objektivnosti a nestrannosti programu, pokiaľ zvolený formát neobsahuje iné redakčné a obsahové prostriedky zabezpečujúce vyváženosť a pluralitu relevantných názorových východísk.

Argumentáciu účastníka konania, podľa ktorej zvolený formát programu *Téma* nezahŕňa aktívnu úlohu moderátora vyvracať ani potvrdzovať názory prezentované hosťom programu, preto nemožno považovať za dôvodnú. Skutočnosť, že vysielateľ v rámci svojej redakčnej a dramaturgickej autonómie zvolí určitý formát programu, je nepochybne prejavom jeho redakčnej slobody, táto však nemá absolútny charakter a nemôže byť vykonávaná spôsobom, ktorého dôsledkom je nenaplnenie zákonnej požiadavky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť programu.

Účastník konania ďalej argumentuje tým, že odvysielaním programu nemal za cieľ poškodiť na právach názorových a politických oponentov ktoréhokoľvek politického tábora a ani podporiť alebo kritizovať výlučne jednu politickú stranu, ale len prezentovať názor ekonóma ako jeden z možných pohľadov na aktuálne politické dianie. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že posúdenie možného porušenia povinnosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. nie je podmienené preukázaním subjektívneho úmyslu vysielateľa poškodiť konkrétny subjekt alebo vedome zvýhodniť určitý politický tábor. Uvedené ustanovenie zakladá objektivnú zákonnú povinnosť vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky, pričom pre právne posúdenie veci je rozhodujúci predovšetkým skutočný obsah odvysielaného programu, jeho celkové vyznenie a spôsob, akým mohol byť objektivne vnímaný recipientom. Nie je preto rozhodujúce, aký cieľ vysielateľ subjektívne sledoval, ale to, či obsah a celkové vyznenie odvysielaného programu zodpovedali zákonnej požiadavke objektivnosti a nestrannosti.

Kancelária Rady nepovažuje za dôvodný ani argument účastníka konania, že v posudzovanom prípade išlo len o sprostredkovanie odborného názoru experta na verejné financie. Host programom nevystupoval výlučne v pozícii odborníka na verejné financie, ale aj ako bývalý podpredseda vlády a minister financií, teda ako osoba s výraznou verejnou autoritou, významným spoločenským dosahom a s jednoznačne identifikovateľným politickým profilom. Súčasne sa jeho vyjadrenia neobmedzovali len na odborné ekonomické otázky, ale zasahovali aj do oblasti aktuálneho politického diania a politickej súťaže, keď sa vyjadroval aj k vládnej koalícii, opozícii, prieskumom volebných preferencií, možnosti predčasných volieb, ako aj k voličským skupinám konkrétnych politických strán.

Kancelária Rady sa nestotožňuje ani s argumentáciou účastníka konania, podľa ktorej intenzita prejavu hosta programu bola z pohľadu ovplyvnenia politických názorov divákov minimálna, ak nie nulová, a tieto vyjadrenia neboli spôsobilé narušiť férovú a slobodnú súťaž politických síl. Takto formulovanú námietku nemožno považovať za právne relevantnú z hľadiska posúdenia splnenia povinnosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. Uvedené ustanovenie totiž nepodmieňuje vznik zodpovednosti

vysielateľa preukázaním konkrétneho následku v podobe skutočného ovplyvnenia politických názorov recipientov, zmeny ich volebných preferencií alebo preukázaného narušenia férovej politickej súťaže. Pre posúdenie veci je rozhodujúce, či vysielateľ v konkrétnom programe aktuálnej publicistiky zabezpečil jeho objektívnosť a nestrannosť, teda či program ako celok nevyznel jednostranne v dôsledku absencie relevantných protiargumentov, odlišných stanovísk alebo primeraného vyvažovania vyjadrení hosta programu moderátorom.

Inými slovami, predmetom posúdenia v predmetnom správnom konaní nie je miera faktického vplyvu, resp. dopadu vyjadrení hosta programu na politické názory divákov, ale to, či spôsob spracovania témy v posudzovanom programe zodpovedal zákonnej požiadavke objektívnosti a nestrannosti. Ak by sa uplatnenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. viazalo až na povinnosť preukázať konkrétne dopady na politickú súťaž alebo na názory recipientov, preventívny význam tejto zákonnej povinnosti by sa absolútne oslabil. Už samotné odvysielanie programu aktuálnej publicistiky o závažnej politickej a spoločenskej téme, v ktorom dominujú jednostranne vyznievajúce hodnotenia bez primeraného vyváženía, je právne relevantné z hľadiska posúdenia súladu s § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Samotné posúdenie súladu odvysielaného programu s požiadavkami ustanovenými v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je pritom uvedené nižšie, v časti *Posúdenie predmetného programu a aplikácia vyššie uvedených východísk na predmetný prípad*.

Za dôvodnú nemožno považovať ani argumentáciu účastníka konania, podľa ktorej recipient nie je pasívnym príjemcom informácií, je spôsobilý samostatne vyhodnotiť názory hosta programu a od programu aktuálnej publicistiky neočakáva neutralitu ani vyvažovanie zo strany moderátora. Ak by bolo prípustné vychádzať z predpokladu, že absentujúce protiargumenty alebo odlišné stanoviská si recipient doplní sám z iných zdrojov informácií, zákonná povinnosť vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu by fakticky stratila svoj normatívny význam. Samotná existencia plurality názorov v širšom mediálnom priestore preto nemôže nahradiť povinnosť vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť konkrétneho programu aktuálnej publicistiky.

Ako už bolo naznačené vyššie, akceptovanie argumentácie účastníka konania by fakticky úplne poprelo zákonnú povinnosť vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programov, resp. viedlo by k skutočnosti, že dodržiavanie tejto povinnosti by sa stalo úplne nekontrolovateľným, pretože v prípade skoro každej médiami dlhodobejšie pokrývanej problematiky je možné argumentovať tým, že recipient nie je „nepopísaný list“ a nevníma jednotlivý program izolovane, ale v širšom kontexte celého vysielania. Takýto prístup k posudzovaniu objektívnosti a nestrannosti programov by však viedol k poškodzovaniu ústavných a verejných záujmov uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a k popretiu účelu zákonnej povinnosti objektívnosti a nestrannosti programov, ktorým je práve ochrana ústavných a verejných záujmov (práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti).

Kancelária Rady v tejto súvislosti poukazuje na nové výskumy týkajúce sa fungovania súčasných médií, z ktorých vyplýva, že názory jednotlivcov sú manipulovateľné algoritmami sociálnych sietí, ktoré ľuďom vopred vyberajú informácie podľa ich preferencií a uzatvárajú ich tak do informačných „bublín“, v ktorých sa nestretávajú s rôznorodými názormi a informáciami, ktoré by spochybňovali alebo konfrontovali ich názory a podnecovali by ich k hľadaniu pravdy, ale stretávajú sa tam najmä s názormi a informáciami, ktoré zodpovedajú ich vopred vytvoreným predsudkom a postojom (tzv. echo chambers). Z nových poznatkov o fungovaní súčasných médií tiež vyplýva, že fungovanie ideálneho konceptu „voľného trhu myšlienok“, na ktorom by jednotlivé myšlienky mali navzájom súťažiť a kde by sa malo jasne ukázať, čo je pravda a čo je lož, a kde by ľudia mali jasne rozoznať pravdu od lži a pravda by mala nakoniec „zvíťaziť“, je v dôsledku pôsobenia algoritmov sociálnych sietí a rýchlosti šírenia nepravdivých informácií na sociálnych sieťach tiež spochybnené. Z nových poznatkov o utváraní názorov vyplýva, že pri utváraní názorov má veľký vplyv tzv. konfirmačné skreslenie (tzv. confirmation bias), čo znamená, že ľudia majú prirodzenú tendenciu vyhľadávať tie informácie, ktoré im potvrdzujú

ich už vopred vytvorený postoj a predsudok, a majú tendenciu sa vyhýbať informáciám, ktoré by spochybňovali ich názore a postoje, aj keby tieto informácie boli pravdivé (napr. Nutil, P.: Média, lži a príliš rýchly mozek. Průvodce postpravdivým světem. Praha: Grada Publishing a.s., 2018; Wikfors, A.: Alternatívne fakty. O poznaní a jeho nepriateľoch. Bratislava: Ikar, 2021; Jurkovič, M. a kol.: Prečo ľudia veria nezmyslom. Bratislava: Premedia, 2019; Ariely, D.: Nesmyslnosť. Jak je možné, že racionálně uvažující lidé uvěří neracionálním „pravdám“? Praha: Práh, s.r.o., 2024; Lombardi, C.: The Illusion of the “Marketplace of Ideas” and the Right to Truth. American Affairs 3(1), 2019, dostupné na <https://americanaffairsjournal.org/2019/02/the-illusion-of-a-marketplace-of-ideas-and-the-right-to-truth/>; The Marketplace of Ideas is a Failed Market, dostupné na <https://medium.com/@danmcgee/the-marketplace-of-ideas-is-a-failed-market-5d1a7c106fb8>).

Zároveň treba tiež zohľadniť intenzívne využívanie médií a sociálnych sietí na propagandu, ktorá je súčasťou geopolitického zápasu o sféry vplyvu. Z týchto dôvodov sa nie je možné spoliehať na to, že povinnosť objektívnosti, nestrannosti a vyváženosti je „prežitá“ a že občania si vyhľadávajú množstvo rôznorodých informačných zdrojov, konfrontujú sa s protichodnými názormi a na základe toho si slobodne utvárajú svoj názor. V dobe, v ktorej čoraz výraznejšie pôsobia vyššie uvedené mechanizmy, má veľký význam trvať na tom, aby bola objektívnosť, nestrannosť a vyváženosť zabezpečená v každom programe.

Za čiastočne dôvodnú možno považovať len tú časť argumentácie účastníka konania, podľa ktorej zákon č. 264/2022 Z. z. neukladá vysielateľovi konkrétny spôsob, akým má zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť (a tým aj vyváženosť) programu. Z uvedeného však nevyplýva záver, že vysielateľ môže zvoliť akýkoľvek formát bez ohľadu na výsledok. Zákon ponecháva vysielateľovi voľnosť pri voľbe redakčných a dramaturgických postupov, resp. nástrojov, prostredníctvom ktorých zabezpečí objektívnosť a nestrannosť programu; neposkytuje mu však priestor na voľbu, či túto zákonnú povinnosť vôbec naplní. Inými slovami, redakčná sloboda sa prejavuje vo výbere nástrojov, nie v možnosti rezignovať na povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť. Ak sa vysielateľ rozhodne pre dramaturgický model, v ktorom absentuje druhá strana sporu, je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu inými vhodnými redakčnými prostriedkami. Nesplnenie tejto povinnosti pritom nemožno odôvodniť samotnou skutočnosťou, že zákon bližšie nekonkretizuje jednotlivé spôsoby, akými má byť táto zákonná požiadavka naplnená.

Kancelária Rady sa nestotožňuje ani s argumentáciou účastníka konania, podľa ktorej z povahy programu aktuálnej publicistiky vyplýva, že tento typ programu môže byť založený na prezentácii hodnotiacich úsudkov a názorov, a preto nemožno očakávať nezaujatosť a neutralnosť. Je pravdou, že na programy aktuálnej publicistiky nemožno aplikovať kritériá objektívnosti v rovnakej miere ako na spravodajské programy a že tento typ programu legítimne zahŕňa komentár, analýzu, hodnotenie a interpretáciu spoločenského či politického diania. To však neznamená, že program aktuálnej publicistiky je vyňatý z pôsobnosti § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. Pri tomto type programu sa povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť posudzuje s ohľadom na jeho povahu, pričom miera prísnosti požiadaviek kladených na jej naplnenie je v porovnaní so spravodajskými programami o niečo nižšia; to však neznamená, že v programoch aktuálnej publicistiky možno bez ďalšieho ponechať dominantné, opakovane kritické a politicky relevantné tvrdenia jedného hosta bez adekvátneho vyváženého inými relevantnými stanoviskami. Aj v tomto prípade musí byť zachovaná požiadavka, aby program ako celok nevyznel neobjektívne a jednostranne.

Argument účastníka konania, podľa ktorého z toho, že sa dotknuté subjekty nedomáhali nápravy, vyplýva, že odvysielané vyjadrenia hosta programu nevnímali ako ohrozenie alebo zásah do svojich práv, nie je z hľadiska právneho posúdenia veci rozhodujúci. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že predmetom pôsobnosti Rady nie je ochrana individuálnych občianskoprávných záujmov dotknutých osôb ani posudzovanie existencie zásahu do osobnostných práv v súkromnoprávnom zmysle. Posúdenie možného porušenia povinnosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. sleduje odlišný, verejnoprávny účel, ktorým je dohľad nad dodržiavaním zákonných požiadaviek na objektívnosť

a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky. Z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva NIT S.R.L. v. Moldavsko, ATV Zrt v. Maďarsko a Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo možno vyvodiť, že účelom povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky je ochrana práva verejnosti na prístup k dôveryhodným, nestranným, rozmanitým a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu, resp. ochrana práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach, pričom toto právo možno podradiť pod „práva iných“ v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Európsky súd pre ľudské práva opakovane zdôraznil, že sloboda prejavu podľa čl. 10 Dohovoru má nielen individuálny rozmer (ochranu vysielateľa pri šírení informácií a myšlienok), ale aj rozmer kolektívny, ktorý sa prejavuje ako **právo verejnosti na prijímanie informácií**. Obsah tohto práva je kvalitatívny – nejde o právo prijímať akékoľvek informácie, vrátane skreslených alebo nepravdivých informácií bez regulácie, ale o právo verejnosti na prístup k **nestranným, spoľahlivým, pluralitným a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu**.

Na základe vyššie uvedených skutočností Kancelária Rady nepovažuje argumentáciu účastníka konania k predmetu správneho konania za dôvodnú.

* * *

Ako už bolo uvedené vyššie, z účelu zákonnej povinnosti objektivnosti, ktorým je ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR (t. j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti, vrátane férovej a slobodnej súťaže politických síl v demokratickej spoločnosti), vyplýva, že čím má hosť programu väčší vplyv na formovanie politiky, verejnej mienky alebo čím väčší vplyv majú vyjadrenia hosta programu na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt, tým sa kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa tým intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení takéhoto hosta, pretože názory, stanoviská a informácie prezentované takýmto hosťom majú potenciál intenzívne ovplyvniť tvorbu názorov verejnosti, verejnú mienku, vnútroštátnu aj zahraničnú politiku alebo intenzívne zasiahnuť do politickej súťaže.

Hosť posudzovaného programu, Ivan Mikloš, v čase vysielania predmetného programu nevykonával funkciu člena vlády ani inú ústavnú funkciu, nemožno ho preto z hľadiska intenzity jeho bezprostredného politického vplyvu stotožňovať s predsedom vlády alebo iným vrcholným predstaviteľom výkonnej moci. Zároveň však ide o bývalého podpredsedu vlády a ministra financií, teda o osobu, ktorá má výraznú odbornú autoritu a verejnú kredibilitu najmä v otázkach verejných financií, rozpočtovej politiky, daňového systému a hospodárskeho smerovania štátu. Aj z dôvodu jeho dlhodobého verejného pôsobenia, predchádzajúceho výkonu vrcholných exekutívnych funkcií a mediálnej známosti majú médiá prirodzený záujem o jeho vyjadrenia a tieto vyjadrenia môžu mať významný vplyv na formovanie verejnej mienky, osobitne pri témach ekonomickej a fiškálnej politiky.

Súčasne, vyjadrenia Ivana Mikloša sa v predmetnom programe netýkali iba odbornej ekonomickej analýzy štátneho rozpočtu a verejných financií, ale aj hodnotenia spôsobu vládnutia súčasnej vlády, politickej zodpovednosti jednotlivých vlád za stav verejných financií, fungovania opozície, predčasných volieb a voličskej podpory jednotlivých politických strán. Keďže hosť programu je zároveň výrazným a dlhodobým kritikom súčasnej vládnej koalície, jeho verejné vystúpenia nemožno vnímať iba ako neutrálne odborné komentáre, ale aj ako vyjadrenia, ktoré môžu mať politický rozmer a dopad na politickú súťaž. Vyjadrenia takéhoto hosta preto mali potenciál nielen ovplyvniť verejnú diskusiu o otázkach verejnej politiky, ale aj zasiahnuť do politickej súťaže medzi politickými stranami, a to v prospech jednej časti politického spektra alebo v neprospech jej politických oponentov.

Z účelu zákonnej povinnosti objektivnosti, ako ju formuloval Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014, možno vyvodiť, že v prípade programov, ktorých hostia sú osoby s výrazným politickým vplyvom, vplyvom na formovanie verejnej mienky a politickú súťaž, by mal byť aj moderátor programu

viac aktívny, aby zabezpečil účinnú ochranu ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR. V prípade hosta, akým je bývalý minister financií a bývalý podpredseda vlády, by preto vysielateľ, resp. moderátor mal vo zvýšenej miere dbať na vyváženosť programu, najmä ak ide o diskusiu vedenú len s jedným hosťom a ak v nej zaznievajú kritické hodnotenia aktuálnej vlády a aktuálnej politickej situácie.

Vyváženosť a názorovú pluralitu v programe môže vysielateľ zabezpečiť aj iným spôsobom ako otázkami a reakciami moderátora. Môže napríklad odvysielateľ zábery s inými relevantnými názormi, resp. s názormi alebo stanoviskami politických súperov hosta programu. V prípade diskusie vedenej len s jedným hosťom však spravidla nadobúdajú osobitný význam otázky a reakcie moderátora, keďže práve nimi možno bezprostredne reagovať na tvrdenia a hodnotenia hosta programu. V posudzovanom prípade pritom nejde o situáciu, v ktorej by predmet diskusie alebo smerovanie rozhovoru bolo pre vysielateľa a moderátorku nepredvídateľné. Témy relácie boli vopred zjavné a podstatnú časť z nich otvárala sama moderátorka. Za týchto okolností je požiadavka, aby moderátorka vyjadrenia hosta programu primerane vyvažovala, najmä prostredníctvom doplňujúcich a vyjasňujúcich otázok alebo poukazovaním na iné relevantné argumenty k diskutovanej téme, legitímna.

Z účelu zákonnej povinnosti objektívnosti a nestrannosti, ako ju formuloval Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014, ktorým je skutočná a nie iba formálna ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, možno vyvodiť, že aj diskusie s takým hosťom, akým je bývalý minister financií s výraznou odbornou a verejnou autoritou, nemožno posudzovať iba kvantitatívne a mechanicky podľa počtu reakcií moderátora alebo podľa kvantitatívneho pomeru vyvážených a nevyvážených vyjadrení. Vždy je potrebné zohľadniť aj obsah a závažnosť vyjadrení hosta programu, ktoré zostali nevyvážené iným relevantným názorom.

* * *

Posúdenie predmetného programu a aplikácia vyššie uvedených východísk na predmetný prípad:

Na úvod Kancelária Rady uvádza, že pri aplikácii vyššie uvedených východísk na posudzovaný program je potrebné zohľadniť, že predmetom diskusie v rámci posudzovaného programu boli otázky verejných financií, štátneho rozpočtu, konsolidačných opatrení, ekonomického smerovania štátu, ako aj aktuálnej politickej situácie. Išlo teda o témy nepochybne patriace do sféry verejného záujmu, ktoré sú zároveň predmetom intenzívneho politického sporu a ktoré majú potenciál významne ovplyvňovať verejnú mienku, ako aj politickú súťaž. Hosťom programu bol Ivan Mikloš, bývalý podpredseda vlády a minister financií, teda osoba s výraznou odbornou autoritou vo verejnej diskusii o ekonomických otázkach, ktorá je zároveň dlhodobým a výrazným kritikom súčasnej vládnej koalície. Jeho vyjadrenia preto nemohli byť vnímané iba ako neutrálne odborné komentáre, ale aj ako hodnotiace a politicky relevantné stanoviská s potenciálom zasiahnuť do verejnej diskusie a do súťaže politických síl.

V predmetnom programe odznelo mimo iného aj nasledovné:

Moderátorka – „Dobre, posuňme sa prosím trošku ďalej. Ja by som Vám naozaj chcela nechať dohovoriť všetky myšlienky, len nemáme na to toľko priestoru. Opozícia varuje, že Slovensku hrozí bankrot, dokonca grécka cesta je často spomínaná. Podľa niektorých odborníkov ale nie je to až taká katastrofa. Napríklad Slovensko vraj dopláca na dlhové problémy Francúzska, lebo Európska centrálna banka kvôli nim nemôže nastaviť vyššiu úrokovú sadzbu. Tak reagujte na toto, prosím vás. Deje sa tu naozaj taká katastrofa?“

I. Mikloš – „Slovensko bezpochyby je na gréckej ceste. To neznamena, že vyhlásime platobnú neschopnosť o rok alebo o dva. Nikto nevie o koľko. To, že vonkajšie prostredie je zložité, je fakt, ale to vonkajšie prostredie je zložité pre všetkých. Ono je zložité aj pre tie krajiny, ktoré nás dávno predbehli a ktoré majú oveľa lepšie verejné financie. A to, mimochodom, napríklad aj preto, že v tých rokoch 2017-18 pred covidom to boli dobré ekonomické časy, kedy všetky zodpovedné vlády a bola ich takých

polovička z krajín európskej dvadsaťsedmičky, mali prebytkové štátne rozpočty. Slovensko nikdy ani v dobrých časoch prebytkové rozpočty nemalo. Čiže to vonkajšie - vyhovárať sa na vonkajšie prostredie neobstojí, pretože vonkajšie prostredie po prvé ovplyvniť nevieme a po druhé pôsobí tak, ako pôsobí na všetkých, hej? Čiže mali by sme pozerať, čo môžeme a máme urobiť my. A v tomto zmysle to, že sme dnes na gréckej ceste, je absolútne nespochybniteľné. To málokto môže spochybňovať, pretože o tom svedčia dáta. O tom svedčí aj ten prepad vo všetkých medzinárodných rebríčkoch. To, že máme najnižší ekonomický rast, že máme veľké vysoké verejné výdavky.“

Moderátorka – „Čiže podľa vás sme na gréckej ceste a podľa tých dát, ktoré, ktoré spomínate.“

I. Mikloš – „Tie dáta hovoria o tom, že sme na gréckej ceste.“

Moderátorka – „Dobre. ...“

V predmetnom programe tak bola otvorená aj otázka stavu verejných financií Slovenskej republiky, a to konkrétne v rovine úvah o tom, či Slovensku hrozí „bankrot“, resp. či sa Slovensko nachádza „na gréckej ceste“. Predmetnú tému diskusie pritom nenastolil hosť programu, ale otvorila ju samotná moderátorka, keď uviedla, že „opozícia varuje, že Slovensku hrozí bankrot, dokonca grécka cesta je často spomínaná“, pričom dodala, že „podľa niektorých odborníkov ale nie je to až taká katastrofa“ a že Slovensko vraj dopláca aj na dlhové problémy Francúzska.

Na takto otvorenú otázku reagoval Ivan Mikloš výrokom: „Slovensko bezpochyby je na gréckej ceste.“ Následne toto tvrdenie ďalej rozvinul tak, že „to, že sme dnes na gréckej ceste, je absolútne nespochybniteľné“, že „to málokto môže spochybňovať“ a že „o tom svedčia dáta“. Hosť teda predmetné tvrdenie neprezentoval len ako obrazné, hodnotiace alebo politické prirovnanie, ale ako záver, ktorý má priamo vyplývať z ekonomických ukazovateľov a dát. Tým sa toto tvrdenie z hľadiska svojho vyznenia posunulo z roviny názoru do roviny tvrdenia, ktoré môže na recipienta pôsobiť ako vecne podložený a nesporný stav. Ak je pritom v programe aktuálnej publicistiky prezentované tvrdenie tak, že pôsobí ako nesporný fakt, hoci ide o sporové a hodnotiace tvrdenie o budúcom vývoji verejných financií štátu, zvyšujú sa nároky na moderátora, aby takéto tvrdenie primerane preveril, spresnil alebo vyvážil relevantnými protiargumentmi.

Práve označenie Slovenska za krajinu „na gréckej ceste“ má zjavný potenciál vstupovať do politickej súťaže mimoriadne intenzívne. Ide o silné, emotívne a mobilizačné tvrdenie, ktoré v sebe nesie významový odkaz na hrozbu dlhovej a hospodárskej krízy, zlyhania verejných financií a zásadného zlyhania vládnej politiky. V kontexte programu bola táto téma uvedená slovami moderátorky, že opozícia varuje pred bankrotom Slovenska a že „grécka cesta“ je často spomínaná, na čo hosť odpovedal, že Slovensko „bezpochyby je na gréckej ceste“ a že je to „absolútne nespochybniteľné“, pretože to potvrdzujú dáta. Takto formulované tvrdenie je z povahy veci spôsobilé ovplyvňovať, ako verejnosť vníma kompetentnosť vlády, stav štátu, potrebu politickej zmeny a dôveryhodnosť jednotlivých politických aktérov. Tým sa prirodzene premieta do priestoru politického zápasu a môže vplývať aj na formovanie volebných preferencií.

Táto schopnosť zasiahnuť do politickej súťaže je zosilnená aj tým, že predmetná téma nebola v programe prezentovaná len ako otázka ekonomického hodnotenia stavu verejných financií, ale aj ako predmet aktuálneho verejného a politického sporu, resp. sporu medzi opozíciou a vládou koalíciou. Už samotný spôsob, akým moderátorka tému uviedla, keď odkázala na varovania opozície a súčasne na existenciu odlišných odborných stanovísk, svedčí o tom, že išlo o otázku, ktorá bola a stále je predmetom prebiehajúcej verejnej polemiky a v ktorej sa stretávali rozdielne interpretácie ekonomickej situácie štátu.

Možno preto skonštatovať, že téma „gréckej cesty“ je témou vo verejnom záujme, pretože sa týka stavu verejných financií, rozpočtovej, hospodárskej politiky štátu a ich možných dôsledkov pre celú spoločnosť. Zároveň ide o tému súvisiacu so závažnými otázkami, resp. záležitosťami aktuálnej verejnej politiky, pretože v programe bola otvorená v priamej súvislosti so schváleným rozpočtom, deficitom, verejným dlhom a konsolidačnými opatreniami. Súčasne je témou spôsobilou ovplyvniť slobodnú súťaž

politických síl, pretože môže významne formovať hodnotenie vládnej politiky a otázky potreby politickej zmeny zo strany verejnosti. Práve z týchto dôvodov bolo nevyhnutné, aby bola predmetná téma v programe spracovaná s osobitnou mierou odbornosti, názorovej plurality a vyváženosti.

Pri posúdení programu je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že označenie Slovenska za krajinu, ktorá je „na gréckej ceste“ nepredstavuje jednoznačný, právne ani ekonomicky presne vymedzený pojem, ale skôr skratkové a hodnotovo silné označenie určitého typu fiškálneho a hospodárskeho rizika. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (ďalej len „RRZ“) vo svojich správach o dlhodobej udržateľnosti verejných financií výslovne uvádza, že ani pojem dlhodobej udržateľnosti nemá „univerzálnu definíciu“ a má viacero rovín. RRZ vo svojich správach o dlhodobej udržateľnosti verejných financií taktiež výslovne uvádza, že dlhodobá udržateľnosť súvisí so schopnosťou krajiny splácať záväzky bez ohrozenia rastu, životnej úrovne a bez prenášania neúmerneho bremena na budúce generácie, pričom sama konštatuje, že tento pojem nemá jediný všeobecne platný obsah (napr. RRZ, Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií za rok 2024, apríl 2025). Už z toho možno vyvodíť, že aj mediálne a politicky používaný výraz „grécka cesta“ nemôže byť chápaný ako exaktný technický termín s jedným nesporným významom, ale skôr ako hyperbola, ktorej obsah závisí od toho, ktoré ukazovatele a ktoré štádium fiškálneho zhoršovania sú v konkrétnom prípade týmto výrazom označované.

Práve preto bolo potrebné v rámci posudzovaného programu zohľadniť skutočnosť, že k otázke, či je alebo nie je Slovensko „na gréckej ceste“, môžu existovať **viaceré vecne relevantné názory**, a to už na úrovni samotnej definície tohto pojmu. V užšom zmysle možno „gréckou cestou“ rozumieť stav, keď sa krajina dostáva do situácie obdobnej gréckej dlhovej kríze, teda do stavu výrazne nahromadených makroekonomických nerovnováh, straty dôvery trhov, rastu nákladov financovania, straty prístupu na trhy za udržateľných podmienok a následnej potreby vonkajšej finančnej pomoci. Európsky stabilizačný mechanizmus opisuje grécku krízu práve ako dôsledok nahromadených nerovnováh, ktoré viedli k eskalácii nákladov financovania, strate prístupu na trh za udržateľných sadzieb a k potrebe finančnej asistencie (European Stability Mechanism, *Lessons from financial assistance to Greece – Technical appendix*, June 2020). Ak je teda „grécka cesta“ chápaná v tomto užšom význame, ide o veľmi závažné tvrdenie, ktoré implikuje priblíženie sa k stavu systémovej dlhovej krízy, nie iba zlý stav verejných financií.

V širšom zmysle možno pojem „grécka cesta“ vykladať aj ako označenie **nepriaznivej fiškálnej trajektórie smerujúcej k zhoršovaniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií**, teda stav, keď krajina síce ešte nestratila prístup na finančné trhy a ešte sa nenachádza v akútnej dlhovej kríze, avšak dlhodobo kumuluje vysoké deficity, rastie jej dlh, ekonomický rast je slabý a bez ďalších zásahov sa zvyšuje riziko, že v budúcnosti bude nútená prijímať tvrdé a sociálne nákladné konsolidačné opatrenia. RRZ v Správe o dlhodobej udržateľnosti verejných financií za rok 2024 uviedla, že dlhodobá udržateľnosť verejných financií v roku 2024 nebola dosiahnutá a ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti sa nachádzal v pásme stredného rizika; NBS² aj Európska komisia³ zároveň pri rozpočte a prognóze pre Slovensko pracovali s deficitmi okolo 5 % HDP a zároveň s rastom pomeru dlhu k HDP v nasledujúcich rokoch. Ani v tomto širšom význame však nemožno pojem „grécka cesta“ považovať za exaktný technický termín s jednoznačným a nesporným obsahom; možno ho skôr chápať ako politicky exponované označenie upozorňujúce na nepriaznivý vývoj verejných financií.

Popri týchto dvoch prístupoch však existuje aj tretia, rovnako relevantná interpretačná línia, podľa ktorej je výraz „grécka cesta“ v podmienkach slovenskej verejnej diskusie skôr **politickou hyperbolou alebo zjednodušujúcou rétorickou skratkou** než presným ekonomickým opisom reality. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že grécka dlhová kríza mala osobitný historický a ekonomický kontext a bola výsledkom špecifickej kombinácie faktorov — nahromadených makroekonomických nerovnováh,

² <https://nbs.sk/newsletter/ekonomicky-a-menovy-vyvoj-jesen-2025/>.

³ https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-member-states/country-pages/slovakia/economic-forecast-slovakia_en.

straty dôvery trhov, prudkého rastu nákladov financovania, potreby viacerých programov finančnej pomoci, nestability bankového a finančného sektora a hlbokého prepadu ekonomiky. Ak sa tento historicky konkrétny a mimoriadny krízový scenár prenáša na inú krajinu bez náležitého rozlíšenia medzi doslovnou analógiou a obrazným upozornením na rizikový vývoj, vytvára sa tým priestor na zjednodušenú interpretáciu, v rámci ktorej sa stierajú rozdiely medzi nepriaznivým vývojom verejných financií a stavom plnohodnotnej dlhovej krízy. Aj z tohto dôvodu má takáto formulácia povahu sporného hodnotiaceho označenia a jej obsah nezávisí len od samotných ekonomických ukazovateľov, ale aj od spôsobu ich interpretácie.

Sporovosť tejto témy napokon vyplývala aj zo samotného priebehu programu. Moderátorka sama uviedla, že „podľa niektorých odborníkov ale nie je to až taká katastrofa“, teda explicitne naznačila, že v odbornej a verejnej diskusii neexistuje jediný konsenzuálny pohľad na to, či je opodstatnené označovať stav alebo vývoj slovenských verejných financií pojmom „grécka cesta“. Host napriek tomu reagoval kategorickým tvrdením, že „Slovensko bezpochyby je na gréckej ceste“, že je to „absolútne nespochybniteľné“ a že „tie dáta hovoria o tom, že sme na gréckej ceste“. Tým prezentoval jednu z možných interpretácií ako interpretáciu jedinú a nespornú, hoci už z povahy veci išlo o hodnotenie, ktoré závisí od toho, aký obsah sa pojmu „grécka cesta“ prisúdi. Z hľadiska objektívnosti a nestrannosti preto nebolo postačujúce ponechať túto formuláciu bez ďalšieho vysvetlenia.

V posudzovanom prípade bolo osobitne významné zabezpečiť pluralitu relevantných názorov nielen vo vzťahu k politickým stanoviskám k predmetnej téme, ale aj vo vzťahu k odborne relevantným interpretáciám ekonomických údajov, z ktorých host programu vyvodzoval svoje závery. Jedna z vecne relevantných interpretačných línií mohla zdôrazňovať predovšetkým rastúce deficity, slabý rast a riziká pre dlhodobú udržateľnosť. Iná interpretačná línia mohla naopak zdôrazňovať, že krajina sa stále financuje na trhu, nestratila prístup k financovaniu za udržateľných podmienok a ratingové agentúry jej naďalej priznávajú investičný rating; napríklad Fitch Ratings v novembri 2025 potvrdil Slovensku rating A- so stabilným výhľadom⁴. Aj preto nebolo možné bez ďalšieho prijať tvrdenie, že „dáta hovoria“, že Slovensko je na gréckej ceste, akoby išlo o jediný možný záver priamo vyplývajúci z ekonomických ukazovateľov. Tie isté alebo podobné dáta totiž možno v odbornej diskusii vyhodnocovať odlišne podľa toho, či sa dôraz kladie na dlhodobú trajektóriu rizika, alebo na otázku bezprostrednej trhovej a dlhovej krízy.

Práve z významovej nejednoznačnosti a interpretačnej otvorenosti pojmu „grécka cesta“ vyplývali aj zvýšené nároky na vedenie diskusie zo strany moderátorky. Ak host programu používal pojem, ktorý nepredstavuje exaktný ekonomický termín a zároveň má výrazný hodnotiaci a politicky exponovaný obsah, bolo potrebné, aby moderátorka objasnila, aký konkrétny význam mu host v danom kontexte pripisuje; či hovorí o bezprostrednom riziku platobnej neschopnosti, o strate prístupu na trhy, o dlhodobej neudržateľnosti verejných financií, alebo iba o varovnej metafore pre potrebu ďalšej konsolidácie. Bez takejto vyjasňujúcej otázky nemohol recipient spoľahlivo rozlíšiť, či ide o tvrdenie o akútnej hrozbe bankrotu, alebo o hodnotiaci úsudok o smerovaní verejných financií.

Možno preto skonštatovať, že práve preto, že pojem „grécka cesta“ je významovo otvorený, politicky exponovaný a odborne interpretovateľný viacerými spôsobmi, išlo o tému, pri ktorej bolo zabezpečenie vyváženosti a názorovej plurality osobitne nevyhnutné. Nešlo o výrok, ktorý by bolo možné ponechať bez ďalšieho ako samozrejмый opis reality. Naopak, išlo o tvrdenie, ktorého významové a vecné uchopenie záviselo od toho, aký obsah bol pojmu „grécka cesta“ prisúdený a aké ekonomické ukazovatele boli použité na jeho odôvodnenie. Bolo preto povinnosťou moderátorky zabezpečiť, aby recipientovi bola sprostredkovaná informácia o tom, že existujú viaceré relevantné interpretačné línie tohto pojmu.

⁴ <https://www.fitchratings.com/research/sovereigns/fitch-affirms-slovakia-at-a-outlook-stable-14-11-2025>.

Na základe vyššie uvedeného, tvrdenie, že Slovensko sa nachádza „na gréckej ceste“, nemožno považovať za nesporný ekonomický záver, na ktorom existuje všeobecný odborný konsenzus. Naopak, ide o výrazne hodnotiace, politicky a mediálne exponované označenie, ktoré v sebe nesie veľmi silnú významovú aj emotívnu zložku. V slovenskom verejnom priestore evokuje scenár vážnej fiškálnej krízy, straty dôvery trhov, neschopnosti financovať verejný dlh a v krajnom prípade aj predstavu štátneho bankrotu alebo zásadného kolapsu verejných financií. Z pohľadu recipienta preto nejde o technický ekonomický termín neutrálneho charakteru, ale o formuláciu s výrazným hodnotiacim obsahom, ktorý má mimoriadny potenciál formovať verejnú mienku. Práve preto nepostačovalo, aby v programe zaznelo iba všeobecné a bližšie nerozvedené konštatovanie moderátorky, že „*podľa niektorých odborníkov ale nie je to až taká katastrofa*“, ak hosť programu následne tento naznačený protiargument konkrétne rozobral, odmietol a svoje stanovisko prezentoval ako záver opretý o dáta a medzinárodné komparácie. Vzhľadom na povahu predmetnej témy bolo potrebné, aby moderátorka takto formulované tvrdenie podrobila intenzívnejšiemu prevereniu, a to buď prostredníctvom konkrétnejších relevantných protiargumentov, alebo výslovným upozornením, že ide o sporné hodnotenie závisiace od interpretácie použitých ukazovateľov, a nie o všeobecne prijatý a nesporný fakt.

Moderátorka síce v predmetnej časti diskusie čiastočne reagovala spôsobom smerujúcim k vyváženiu vyjadrenia hosťa, keď poukázala na existenciu odborných názorov, podľa ktorých nie je situácia natoľko závažná, a zároveň naznačila, že Slovensko môže doplácať aj na vonkajšie okolnosti, avšak tento vstup moderátorky zostal len vo všeobecnej rovine. Hosť ho následne systematicky odmietol, keď uviedol, že vonkajšie prostredie je zložité pre všetkých, že zodpovedné vlády mali v dobrých časoch prebytky, že Slovensko ich nemalo a že vyhovárať sa na vonkajšie prostredie neobstojí. Po tejto odpovedi moderátorka nepredložila nijaký ďalší konkrétny protiargument, nepožiadala hosťa o spresnenie, v akom význame používa pojem „grécka cesta“, nekonfrontovala ho s inou relevantnou interpretáciou ekonomických ukazovateľov a ani výslovne neozrejmla, že ide o sporové a interpretačne podmienené hodnotenie ekonomickej situácie štátu. Pôvodný vyvažujúci vstup moderátorky tak zostal z hľadiska svojej konkrétnosti a argumentačnej sily v zjavnom nepomere k miere určitosti vyjadrení hosťa. Kým hosť prezentoval ucelenú argumentačnú líniu opretú o odkazy na deficit, ekonomický rast, verejné výdavky a medzinárodné porovnania, moderátorka zostala len pri neurčitom odkaze na existenciu odlišných odborných názorov, bez ich bližšieho obsahového rozvedenia. Takýto spôsob vyvažovania preto nemožno považovať za obsahovo dostatočný a primeraný závažnosti predmetného tvrdenia ani jeho potenciálu ovplyvniť vnímanie ekonomickej situácie štátu zo strany recipienta.

Z pohľadu posúdenia objektívnosti a nestrannosti bol relevantný aj ďalší priebeh tejto časti diskusie. Po obsiahlej odpovedi hosťa moderátorka uviedla: „*Čiže podľa vás sme na gréckej ceste a podľa tých dát, ktoré, ktoré spomínate.*“ Hosť na to reagoval vyjadrením: „*Tie dáta hovoria o tom, že sme na gréckej ceste.*“ Moderátorka následne odpovedala už len slovom: „*Dobre.*“ Takto vedená diskusia bola spôsobilá vyvolať u recipienta dojem, že tvrdenie o „gréckej ceste“ predstavuje záver priamo vyplývajúci z dát, a nie jeden z možných interpretačných záverov založených na ich hodnotení hosťom. Moderátorka totiž predmetné tvrdenie nielenže neoznačila za sporné alebo interpretačne podmienené, ale vo svojom nadväzujúcom vstupe ho sama prepojila s ekonomickými ukazovateľmi, na ktoré hosť programu poukazyval, a po následnom potvrdení zo strany hosťa túto líniu bez ďalšieho uzavrela. V kontexte programu vedeného s jediným hosťom, ktorým bol bývalý minister financií a verejne vnímaná autorita v ekonomických otázkach, mohla takáto reakcia moderátorky pôsobiť ako implicitné potvrdenie, že záver o „gréckej ceste“ je vecne podložený a odborne nesporný.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní predmetnej časti diskusie nemožno vychádzať z čisto kvantitatívneho alebo formalistického prístupu založeného len na skutočnosti, že moderátorka v úvode diskusie uviedla aj odlišný pohľad na posudzovanú problematiku. Ako vyplýva z vyššie uvedených teoretických východísk a aj z rozhodovacej praxe Rady, pri posudzovaní vyvážení nemožno vychádzať iba z kvantitatívneho počtu vyvažujúcich vstupov, ale treba prihliadať najmä na obsah a závažnosť tých tvrdení, ktoré v programe zazneli bez primeraného vyváženia. Pri témach

s mimoriadnym spoločenským a politickým významom môže aj jedno obsahovo závažné a primerane nevyvážené vyjadrenie v rámci diskusie odôvodniť záver, že program ako celok nespĺňal požiadavku objektívnosti a nestrannosti. Tvrdenie, že Slovensko je „bezpochyby na gréckej ceste“, pričom ide o tvrdenie spojené s predstavou bankrotu alebo fiškálneho kolapsu štátu, patrí nepochybne medzi výroky takej intenzity, ktoré môžu zásadne vplývať na verejnú mienku a na politickú súťaž. Aj keby teda program bol vo svojich ostatných častiach vedený spôsobom, ktorý by inak zodpovedal požiadavke objektívnosti a nestrannosti, samo osebe by to nepostačovalo na záver, že predmetný program naplňal požiadavku objektívnosti a nestrannosti ako celok, ak jeho rozhodujúca časť z hľadiska závažnosti a možného vplyvu predmetných vyjadrení zostala bez primeraného a obsahovo adekvátneho vyváženia.

V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť aj spôsob, akým moderátorka predmetnú diskusiu interpretačne rámcovala. Objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky zahŕňa aj požiadavku, aby boli informácie usporiadané a sprostredkované v takom kontexte, ktorý nevytvára jednostranne prednastavený interpretačný rámec. Ak je téma uvedená, rozvíjaná a uzatváraná spôsobom, ktorý zvyrazňuje len niektoré aspekty a súčasne oslabuje alternatívne interpretačné východiská, môže tým dôjsť k narušeniu objektívnosti a vyváženia programu aj vtedy, ak sú jednotlivé izolované informácie fakticky správne alebo nepôsobia ako neobjektívne alebo nevyvážené.

Technika **rámčovania** (*framing*) má **silný vplyv na spôsob vnímania vyjadrení, ktoré odzneli v programe** a je potrebné ju analyzovať pri posudzovaní obsahu, kontextu a spôsobu vyjadrení v predmetnom programe. Komunikačná technika rámčovania znamená, že v rámci komunikácie o nejakej téme alebo probléme **sa vyberú a uvedú iba niektoré aspekty reality a tým sa zvýrazia** (Entman, R. M. (1993): Framing: Towards clarification of a fractured paradigm. Journal of Communication, roč. 43, č. 4, s. 51-58). Ide o vyberanie konkrétnych aspektov reality a ich následné spájanie do naratívov, ktoré svojím konečným vyznením presadzujú istú interpretáciu reality, čím formujú spôsob jej vnímania u verejnosti (Entman, R. M. (2010). Media framing biases and political power: Explaining slant in news of Campaign 2008. Journalism: Theory, Practice & Criticism [online]. 11(4), 389-408). Týmto spôsobom sa rámcovanie používa na zjednodušenie a zhutnenie aspektov sveta spôsobom, ktorý môže mobilizovať potenciálnych podporovateľov a demobilizovať odporcov (Snow, D. A. - Benford, R. D. (1988): Ideology, frame resonance, and participant mobilization. International Social Movement Research, 1: 197–217). Dôsledkom môže byť nasmerovanie pozornosti publika k určitým prvkom príbehov a k ich určitej konkrétnej interpretácii, a čo najďalej od možných iných alternatívnych interpretácií. Informáciu možno rámcovať **aj zvoleným jazykom, výberom metafor, prirovnaní, synonym, výberom podstatných mien a ich prívlastkov či prídavných mien** alebo používaním činného či trpného rodu. Rámcovaný môže byť aj celkový podávaný naratív, čo nasmeruje publikum k určitému spôsobu uvažovania o predmete informácie. Pri analýze rámčovania je teda potrebné skúmať **slová, symboly, celkový obsah a tón** použitý na zarámcovanie témy. Podľa odbornej literatúry politické texty, prejavy alebo články zvyčajne obsahujú aspoň dva zo štyroch hlavných typov rámcov - rámce, ktoré definujú špecifický problém, diagnostikujú príčinu tohto problému, urobia morálny úsudok a/alebo navrhnu nápravu problému. Tieto rámce možno identifikovať analýzou kombinácie **použitých kľúčových pojmov, typov vybraných (alebo vynechaných) informačných zdrojov, zvolených hovorcov, resp. vložených obrázkov** (Entman, R. M. (1993): Framing: Towards clarification of a fractured paradigm. Journal of Communication, roč. 43, č. 4, s. 51-58).

Rámcovanie v zásade zahŕňa výber a zdôraznenie. Rámcovať znamená vybrať niektoré aspekty vnímanej reality a urobiť ich v komunikačnom texte významnejšími takým spôsobom, aby sa podporila konkrétna definícia problému, kauzálna interpretácia, morálne hodnotenie a/alebo odporúčanie riešenia pre opísaný jav.

Rámcovanie predstavuje proces, v ktorom sú určité témy spracovávané v rámci vopred existujúcich interpretačných schém. Tieto schémy umožňujú novinárom rutinne a rýchlo organizovať veľké

množstvo informácií do zrozumiteľných naratívov. Riziko pre objektivitu nastáva vtedy, ak je zvolený rámec príliš úzky alebo exkluzívny, čím dochádza k marginalizácii alternatívnych pohľadov na udalosť.

Spôsob, akým je správa zarámovaná, priamo ovplyvňuje, aké kognitívne schémy divák aktivuje pri spracovaní informácie. Ak médiá systematicky rámcujú určité subjekty negatívne, vytvárajú u publika stabilné predsudky, ktoré je takmer nemožné zvrátiť strohou faktickou opravou v budúcnosti.

V tejto súvislosti je relevantná časť diskusie, v ktorej moderátorka hosťa uviedla ako osobu, ktorej sa v minulosti „podarilo stiahnuť deficit“, a následne sa ho spýtala: „*Tak ako na to? Ak nás pozerajú teraz vládni predstavitelia, povedzte im návod, lebo reálne im to teraz asi nevychádza.*“ Takto formulovaná otázka už nepredstavovala len neutrálnu výzvu smerujúcu k odbornému posúdeniu rozpočtovej situácie a vhodných postupov jej riešenia, ale zároveň vytvárala interpretačný rámec, v ktorom bol hosť predstavený ako kompetentná autorita disponujúca riešením, zatiaľ čo súčasná vláda bola implicitne vykreslená ako subjekt, ktorému sa riešenie rozpočtovej situácie nedarí. Takéto uvedenie hosťa bolo spôsobilé ovplyvniť, v akom význame bude recipient následné vyjadrenia hosťa vnímať a akú mieru dôveryhodnosti im prisúdi.

Uvedené rámcovanie má význam aj pri posúdení otázky tzv. „gréckej cesty“. Ak je hosť ešte pred touto časťou diskusie predstavený ako osoba, ktorá v minulosti pri spravovaní verejných financií dosiahla pozitívne výsledky a ktorá má súčasnej vláde „povedať návod“, jeho následné tvrdenia o tom, že Slovensko je „na gréckej ceste“, mohlo byť recipientom vnímané ako osobitne dôveryhodné hodnotenie. Takéto rámcovanie potom zosilňuje účinok aj tých vyjadrení, ktoré samy osebe predstavujú sporné, hodnotiace alebo prognostické závery. Inak povedané, nejde len o obsah samotného výroku o „gréckej ceste“, ale aj o to, že tento výrok bol zasadený do komunikačného rámca, ktorý hosťa predstavoval ako osobu s osobitnou odbornou relevanciou pre hodnotenie predmetnej otázky a súčasne implikoval nekompetentnosť súčasnej vládnej koalície pri riešení problematiky verejných financií a rozpočtového deficitu.

Pri posudzovaní objektívnosti a nestrannosti programu je potrebné prihliadať nielen na explicitné tvrdenia a stanoviská, ale aj na spôsob ich uvedenia, kontextualizácie a významového zarámcovania. Práve tento rámec mohol prispieť k tomu, že recipient nevnímal posudzované stanoviská hosťa len ako jeden z možných odborných alebo politických pohľadov, ale ako vyjadrenia osoby, ktorej je samotnou moderátorkou priznané osobitné postavenie autority a nositeľa správneho riešenia.

Na základe vyššie uvedeného preto možno podľa Kancelárie Rady skonštatovať, že v predmetnej časti diskusie nebola zabezpečená taká miera názorovej plurality a vyváženosti, akú si vyžadoval charakter témy, povaha výroku hosťa aj forma, akou bol tento výrok prezentovaný. Hosť predniesol spoločensky závažné a politicky citlivé tvrdenie, ktoré prezentoval ako nespochybniteľný záver opretý o dáta. Moderátorka pritom síce tému otvorila s naznačením existencie odlišných pohľadov, avšak po tom, čo hosť jej všeobecný protiargument rozobral a odmietol, už nevzniesla žiadny ďalší relevantný protiargument ani neupozornila na sporovosť tohto tvrdenia. Následné uzavretie témy slovom „Dobre“ po hosťovom tvrdení, že „tie dáta hovoria o tom, že sme na gréckej ceste“, mohlo v recipientovi utvrdiť dojem, že nejde o politicko-ekonomický názor alebo hyperbolu, ale o objektívne potvrdený stav. Predmetná časť diskusie tak mohla pôsobiť jednostranne a nevyvážene a mohla prispieť k tomu, že program ako celok nespĺňal požiadavku objektívnosti a nestrannosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

V predmetnom programe odznelo mimo iného aj nasledovné:

Moderátorka – „*Jasné. Ďakujem pekne, ale poďme na tento rozpočet, lebo to naozaj ľudí zaujíma, ako sa ich to dotkne. Vláda často čelí kritike aj v zmysle, že nereflektuje názory odborníkov ani sociálnych partnerov. Tak ma zaujíma, či si to aj vy takto pamätáte za vašich vlád. Teda keď ste vy boli vo vláde, že či toto bol taký nejaký štandard, alebo či bol takýto trend vždy.*“

I. Mikloš – „*Aký?*“

Moderátorka – „No, že sa nerešpektovali názory, alebo teda bolo schvaľovanie rozpočtu za tri dni, ako to vidíme teraz? Či to je podľa vás akože štandardná situácia?

I. Mikloš – „Nie, nie. Áno, čiže bavíme sa aj o obsahu, bavíme sa aj o procedúre. Ani tá procedúra nie je normálna a nie je štandardná a nie je ani slušná, pretože ja som bol inak desať rokov, ak sa nemýlim, šéfom tripartity, čiže viedol som tripartitu a nikdy sa nestalo, že by sme rozpočet neprerokovali predtým, ako išiel do vlády a do parlamentu. Nikdy sa nestalo, a to je dokonca podľa mňa unikátne aj z hľadiska medzinárodného hľadiska, že by sa odborári a zamestnávateľia vedeli nielen zhodnúť na kritike rozpočtu a na tom, že je ten rozpočet zlý, ale že by sa vedeli zhodnúť dokonca aj na spoločnom návrhu opatrení, ktoré by sa mali robiť a ktoré vláda nerobí a ktoré sú, mimochodom, tie navrhované odbormi a zamestnávateľmi omnoho racionálnejšie a lepšie ako to, čo vláda nakoniec robí. Čiže aj vlaňajší rozpočet, aj tento, aj v tomto roku schvaľovaný rozpočet bol schválený v skrátanom legislatívnom konaní, bez prediskutovania dokonca, nielenže zhody. Zhoda nemusí vždy sa nájsť, ale aj bez prediskutovania so sociálnymi partnermi.“

Za osobitne relevantný treba považovať aj výrok hosta programu, podľa ktorého „aj vlaňajší rozpočet, aj tento, aj v tomto roku schvaľovaný rozpočet bol schválený v skrátanom legislatívnom konaní, bez prediskutovania dokonca, nielenže zhody. Zhoda nemusí vždy sa nájsť, ale aj bez prediskutovania so sociálnymi partnermi.“ Tento výrok zaznel po tom, čo samotná moderátorka otvorila tému tým, že vláda čelí kritike, že nereflektuje názory odborníkov ani sociálnych partnerov, a výslovne sa pýtala, či bolo „schvaľovanie rozpočtu za tri dni“ štandardnou situáciou aj v minulosti. Išlo o tému, ktorá bola nastolená priamo moderátorkou a pri ktorej bolo možné očakávať hodnotenie konkrétneho procesného postupu vlády a parlamentu.

Predmetný výrok je pritom potrebné vnímať v dvoch obsahových rovinách. Prvou je hodnotenie rýchlosti a spôsobu parlamentného prerokovania rozpočtu, druhou je tvrdenie, že rozpočet bol schválený „bez prediskutovania so sociálnymi partnermi“.

Rozpočet verejnej správy na roky 2026 až 2028 bol zaradený ako bod programu 21. rokovania Hospodárskej a sociálnej rady SR, ktoré sa konalo 10. októbra 2025 (<https://hsr.rokovania.sk/190011/21-/?csrt=15526880902710120020>). Na samostatnej stránke tohto materiálu sú navyše zverejnené aj stanoviská viacerých sociálnych partnerov, konkrétne AZZZ SR, RÚZ, ZMOS a KOZ SR (<https://hsr.rokovania.sk/mf0145592025-41/>). Oficiálna stránka Úradu vlády zároveň Hospodársku a sociálnu radu SR charakterizuje ako „konzultačný a dohodovací orgán vlády a sociálnych partnerov na celoštátnej úrovni“ <https://www.vlada.gov.sk/vlada-sr/poradne-organy/hospodarska-a-socialna-rada-sr/>). Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že absolútne tvrdenie hosta o tom, že rozpočet bol prijatý „bez prediskutovania so sociálnymi partnermi“, je fakticky sporné, resp. nepresné.

V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že údaje zverejnené na webovom sídle Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) skutočne nasvedčujú časovo výrazne urýchlenu prerokovaniu návrhu rozpočtu. Vládny návrh zákona o štátnom rozpočte bol NR SR doručený 10. októbra 2025 a následne pridelený viacerým výborom s lehotou na prerokovanie do 14. októbra 2025 a viaceré výbory ho prerokovali už 13. a 14. októbra 2025 (<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?ID=553&sid=schodze%2Fschodza>). Zároveň bol zaradený do programu 40. schôdze NR SR, ktorá sa začala 14. októbra 2025, pričom samotné druhé a tretie čítanie prebehli 21. októbra 2025 (<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?ID=553&sid=schodze%2Fschodza>).

Táto okolnosť môže podporovať záver, že návrh rozpočtu bol na parlamentnej úrovni prerokovaný v zrýchlennom režime. Samotná rýchlosť parlamentného postupu však ešte neodôvodňuje záver, že návrh rozpočtu nebol vôbec prerokovaný so sociálnymi partnermi. Bolo preto potrebné rozlišovať medzi výhradou smerujúcou k nedostatočnému časovému priestoru na konzultácie a tvrdením, podľa ktorého k prerokovaniu so sociálnymi partnermi vôbec nedošlo.

Moderátorka však na predmetný výrok nereagovala konfrontačnou ani vyjasňujúcou otázkou. Neupozornila na to, že rozpočet bol predmetom rokovania Hospodárskej a sociálnej rady, neuviedla, že pri materiáli existujú zverejnené stanoviská sociálnych partnerov, a ani sa nedopýtala, či host' len nekritizuje kvalitu alebo dostatočnosť tohto prerokovania. Tým v programe odznelo kategorické tvrdenie, že vláda rozpočet schválila bez diskusie so sociálnymi partnermi, a to bez ďalšieho spresnenia, napriek tomu, že návrh rozpočtu prešiel procesom prerokovania so sociálnymi partnermi, ktorí k nemu formulovali svoje stanoviská.

Otázka, či vláda pri príprave rozpočtu vedie alebo nevedie sociálny dialóg, je súčasťou verejnej kontroly výkonu verejnej moci v oblasti hospodárskej a sociálnej politiky. Tvrdenie, že vláda postupuje bez prerokovania so sociálnymi partnermi, je spôsobilé vytvárať obraz vlády ako moci, ktorá obchádza inštitucionalizovaný dialóg, nerešpektuje zamestnávateľov a odbory a presadzuje zásadné rozpočtové rozhodnutia bez konzultácie. Takto formulované tvrdenie je preto spôsobilé ovplyvniť verejné vnímanie spôsobu výkonu vládnej moci, ako aj legitimacy postupu pri prijímaní štátneho rozpočtu. O to väčší dôraz bolo potrebné klásť na to, aby bolo v programe bezprostredne preverené alebo aspoň v rámci diskusie významovo spresnené.

Aj v prípade, ak by bolo možné akceptovať, že parlamentný postup bol mimoriadne zrýchlený a že sociálni partneri mohli mať reálne výhrady k rozsahu či kvalite konzultácií, stále ostáva rozdiel medzi tvrdením, že diskusia bola nedostatočná, a tvrdením, že neprebehla vôbec. Moderátorka pritom len pasívne prijala takto formulovaný záver host'a bez toho, aby preverila, či ide o opis faktu, alebo o hodnotiacu skratku.

Možno preto skonštatovať, že predmetný výrok host'a bol v časti, v ktorej prezentoval absenciu prerokovania návrhu rozpočtu so sociálnymi partnermi ako skutkový stav, fakticky sporný a vyžadoval si zo strany moderátorky reakciu smerujúcu k jeho overeniu, významovému spresneniu alebo ku konfrontácii s relevantnými informáciami o priebehu prerokovania návrhu rozpočtu so sociálnymi partnermi.

* * *

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že moderátorka programu síce počas diskusie sledovala svoju líniu a postupnosť svojich pripravených otázok, avšak nedostatočne reagovala na vyššie uvedené vyjadrenia alebo tvrdenia v závažných témach, ktoré sama otvárala a prinášala. Moderátorka v takom prípade často iba prešla k ďalšej svojej otázke, a nepoložila host'ovi doplňujúcu otázku alebo neupozornila na skutočnosť, že na diskutovanú závažnú tému existuje aj iný relevantný pohľad alebo relevantný argument.

Ako bolo uvedené vyššie, z účelu zákonnej povinnosti objektívnosti možno vyvodiť, že čím je závažnejšie vyjadrenie host'a programu a čím má host' programu väčší vplyv na formovanie politiky, formovanie verejnej mienky alebo čím majú vyjadrenia host'a programu väčší vplyv na politickú súťaž, tým sa kladú na moderátorku programu vyššie nároky a vyžaduje sa tým intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení takéhoto host'a, pretože názory, stanoviská a informácie prezentované takýmto host'om majú potenciál intenzívne ovplyvniť tvorbu názorov verejnosti, verejnú mienku, politiku, chod vecí verejných alebo intenzívne zasiahnuť do politickej súťaže.

Moderátorka síce položila host'ovi programu aj kritické otázky, ale ak sa zohľadní nielen počet či kvantitatívny pomer vyjadrení host'a programu, ktoré boli, resp. neboli reakciami moderátorky vyvážené, ale **aj obsah a závažnosť vyššie uvedených vyjadrení host'a a výrazný vplyv host'a predmetného programu na formovanie verejnej mienky a na politickú súťaž**, a to v témach, ktorým sa v programe venoval a ktoré neboli moderátorkou dostatočne vyvážené, napríklad doplňujúcimi otázkami alebo inými relevantnými názormi, tak **predmetný program ako celok nemožno považovať za dostatočne vyvážený.**

Obdobne ako uviedla Rada napríklad v rozhodnutiach č. ROP/3/2024 zo dňa 3. 7. 2024, č. RL/60/2023 zo dňa 20. 12. 2023 alebo č. RL/59/2023 zo dňa 20. 12. 2023, treba uviesť, že povinnosť moderátora reagovať na jednostranné, kontroverzné alebo paušalizujúce vyjadrenia alebo vnieść do diskusie aj iné pohľady a názory nemožno považovať za potláčanie alternatívnych či nemainstreamových názorov alebo za cenzúru. Nejde totiž o povinnosť moderátora, resp. vysielateľa potláčať určitý názor hosta alebo presadzovať iba určitý jeden „správny“ názor ani o povinnosť „opravovať“ vyjadrenia, ktoré nie sú v súlade s oficiálnou alebo mainstreamovou politickou líniou. Ide o vyváženú jednostranných, kontroverzných alebo paušalizujúcich vyjadrení a o vnesenie ďalších relevantných pohľadov, a to za účelom, aby si mohol recipient vytvoriť názor na základe pluralitných a rozmanitých informácií. Ako bolo uvedené vyššie, v prípade, ak je súčasťou diskusného programu iba jeden hosť prezentujúci jeden uhol pohľadu, je úlohou moderátora vyvažovať jeho jednostranné, kontroverzné alebo paušalizujúce tvrdenia alebo hodnotenia. Takúto aktivitu moderátora nemožno považovať za neústavný zásah do slobody prejavu vysielateľa ani za neústavné obmedzovanie slobody prejavu hosta programu.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené východiská a závery možno konštatovať, že odvysielaním programu *Téma* na programovej službe *Téma* dňa 22. 10. 2025 prišlo zo strany účastníka konania **k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.**

* * *

K posúdeniu ústavnosti obmedzenia slobody prejavu vysielateľa a k aplikácii ústavného testu proporcionality pri obmedzení slobody prejavu možno uviesť, že sloboda prejavu, zakotvená v čl. 26 Ústavy SR, patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR „*Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.*“. Podľa čl. 26 ods. 2 Ústavy SR „*Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.*“.

Avšak sloboda prejavu nie je bez hraníc, t. j. nemá absolútny charakter. Ústava SR v čl. 26 ods. 4 ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií, a to nasledovne: „*Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.*“. V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07).

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96). Z toho vyplýva, že sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

Z citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie slobody prejavu musí

- vyplývať zo zákona (požiadavka legality),
- sledovať legitímny cieľ (požiadavka legitimacy), ktorý vyplýva z ustanovenia čl. 26 ods. 4 Ústavy SR,

- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (požiadavka proporcionality).

Ústava SR za legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu považuje ochranu **práv a slobôd iných**, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov.

Ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu.

Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky, je nanajvyš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákom, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor. Význam zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť v rámci programu aktuálnej publicistiky a cieľ zákonného obmedzenia slobody prejavu je teda treba vidieť v ochrane verejného záujmu a práva verejnosti byť objektívne informovaný s možnosťou utvoriť si na predmetnú tému alebo kauzu vlastný názor. Podmienka legality a legitimity obmedzenia slobody prejavu je teda naplnená.

Sloboda prejavu a právo na šírenie informácií je zakotvené aj v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru *„Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.“* Legitímne ciele obmedzenia slobody prejavu sú stanovené v čl. 10 ods. 2 Dohovoru, ktorý znie: *„Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo **práv iných**, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.“*

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že je legitímne obmedziť slobodu prejavu aj pri zabezpečovaní objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky. Ako už bolo uvedené vyššie, Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že skutočné a účinné uplatňovanie slobody prejavu nezávisí len od povinnosti štátu nezasahovať do slobody prejavu, ale môže od neho vyžadovať, aby prijal pozitívne ochranné opatrenia, pričom vzhľadom na význam slobody prejavu *„štát musí byť konečným garantom plurality“*. V tomto rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva tiež uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby *„verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k nestranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine“*. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že *„ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu...“*, *„pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosti“*. *Vyžaduje sa zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané.“*

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* uviedol, že účelom sankcie uloženej vysielateľovi bola *„potreba zachovať prístup verejnosti k nestrannému, dôveryhodnému a rozmanitému politickému prejavu prostredníctvom televízných spravodajských programov“*, pričom *„cieľ zásahu v tomto prípade bol legitímny podľa tretej vety článku 10 ods. 1“* Dohovoru a zásah tiež *„zodpovedal legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“* Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *ATV Zrt v. Maďarsko* (rozhodnutie

z 28. 4. 2020) uviedol, že opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa „bolo určené na zabezpečenie práva publika na vyvážené a nezaujaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských programoch, a teda sledovalo cieľ „ochrany práv iných““. Európsky súd pre ľudské práva taktiež v rozhodnutí vo veci *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* (rozhodnutie Veľkej komory z 22. 4. 2013) uviedol, že obmedzenie slobody prejavu s cieľom zachovania nestrannosti vysielania o veciach verejného záujmu „zodpovedá legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“ Dohovoru.

Požiadavku proporcionality je potrebné zohľadniť pri výklade a aplikácii konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade a pri rozhodovaní, či existujúci skutkový stav možno subsumovať pod konkrétne zákonné ustanovenie, a taktiež pri ukladaní sankcie. V súlade s požiadavkou proporcionality je teda potrebné ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a ďalšie ustanovenia zákona vykladať takým spôsobom, aby to bolo v súlade s ústavným právom na slobodu prejavu a ústavnými podmienkami jeho obmedzenia.

V tomto konkrétnom prípade je sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvodenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky, sledujúc legitímny cieľ - ochranu práva verejnosti na prístup k dôveryhodným, nestranným, rozmanitým a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu, resp. ochranu práva verejnosti byť objektívne a nestranné informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach, pričom toto právo možno podradiť pod „práva iných“ v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rada pri zabezpečovaní objektivitu a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky teda sledovala legitímny ústavný cieľ „ochrany práv iných“.

Zohľadniac celkové spracovanie a obsah predmetného programu a skutočnosť, že povinnosť vyváženia vyjadrení a názorov hosťa programu a povinnosť odvysielania alebo sprostredkovania iných relevantných názorov či relevantných stanovísk alebo protiargumentov nepredstavuje neprimeraný zásah do tvorby a vysielania programov aktuálnej publicistiky, a vzhľadom na povahu sankcie, ktorou je upozornenie na porušenie zákona a ktoré nemá ekonomický dopad na účastníka konania, je zásah do slobody prejavu účastníka konania proporcionálny a ústavne prípustný. Sankcia za porušenie ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. – upozornenie na porušenie zákona – je preto obmedzením práva vysielateľa na slobodu prejavu a šírenie informácií, ktoré je z ústavného hľadiska proporcionálne a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu práv a slobôd iných.

* * *

Vo všeobecnosti, skutková podstata správnych deliktov podľa zákona č. 264/2022 Z. z. sa skladá z troch obligatórnych znakov – subjekt, objekt a objektívna stránka. Zákon č. 264/2022 Z. z. na žiadnom mieste neustanovuje povinnosť skúmať, či bol skutok, ktorý je správnym deliktom, spáchaný zavinene, teda úmyselne alebo z nebanlivosti. Vzhľadom na povahu správnych deliktov podľa zákona č. 264/2022 Z. z., ktoré možno doktrinálne zaradiť do kategórie správnych deliktov právnických osôb a fyzických osôb podnikateľov, resp. v osobitných prípadoch iných správnych deliktov fyzických osôb postihovaných bez ohľadu na zavinenie, možno konštatovať, že administratívnoprávna zodpovednosť deliktuálne zodpovedného subjektu podľa zákona č. 264/2022 Z. z. je objektívnou zodpovednosťou. Zákon č. 264/2022 Z. z. na rozdiel od zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neumožňuje Rade pričítať právnickej osobe zavinenie fyzickej osoby, ktorá porušila právnu povinnosť uloženú právnickej osobe (napr. štatutárny orgán). Vzhľadom na absenciu liberačných dôvodov, na základe ktorých by bolo možné zbaviť sa v odôvodnených prípadoch zodpovednosti za správny delikt, možno administratívnoprávnu zodpovednosť podľa zákona č. 264/2022 Z. z. považovať za absolútne objektívnu. Okolnosti, za ktorých došlo k spáchaniu správneho deliktu môžu byť zohľadnené pri ukladaní sankcie.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia.